

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

GŁOS *weekend*

Piątek
9 września 2022
nr 69 (LXXVII)
cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
WIERZNIOWICE MAJĄ
UNIKALNĄ MAPĘ
STR. 2-3

STREFA MŁODYCH
PIERWSZOKLASIŚCI
MUSIELI SIĘ WYKAZAĆ
STR. 7

REPORTAŻ
ŚWIĘTOWANIE
NA WODZIE I ŁADZIE
STR. 8

Wszyscy jesteście Polakami

WYDARZENIE: Od wtorku do czwartku w Karpaczu w Karkonoszach trwało kolejne, 31. Forum Ekonomiczne, największe i najważniejsze tego typu wydarzenie w Europie Środkowo-Wschodniej. W jego ramach odbyło się mnóstwo debat i paneli dyskusyjnych, nas najbardziej interesowało Polonijne Forum Ekonomiczne. W dyskusjach na tematy nurtujące Polonię i Polaków rozsiadanych po całym świecie uczestniczyli także mieszkańcy naszego regionu.

Tomasz Wolff

Otwierając Polonijne Forum Ekonomiczne, Jan Dziędziczak, pełnomocnik rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą, posilkował się filmem z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą. Premier RP Mateusz Morawiecki obiecał na nim, że rząd nad Wisłą dalej będzie wspierał Polaków na całym świecie, ale też jednocześnie oczekiwał czegoś więcej, niż do tej pory. Czego dokładnie, nie zostało to powiedziane. O materialnym wymiarze pomocy mówił natomiast Jan Dziędziczak, który wyliczył, że w 2022 roku polski rząd przeznaczył w sumie na różnego rodzaju organizacje polskie oraz inicjatywy poza ojczyzną 580 milionów złotych. – To o 50 procent więcej, niż w roku ubiegłym – wyliczył.

Po raz pierwszy zaprezentowano też publicznie oficjalne cyfry dotyczące stanu posiadania. Do tej pory posiłkowano się głównie jedną liczbą – podkreślano, że w sumie Polaków jest 60 milionów, z czego blisko 40 mln żyje w ojczyźnie. Teraz doszły nowe, niezwykle istotne dane.

– Poza Polską działa 9 tysięcy polskich organizacji w 115 krajach. Mamy to w końcu policzone – mówił pełnomocnik.

Dariusz Piotr Bonisławski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, które organizowało Polonijne Forum Ekonomiczne, przyznał z kolei, że ojczyzna powinna być spoiwem. W swojej wypowiedzi powołał się na słowa papieża Jana Pawła II, który powiedział kiedyś, że mówiąc o emigracji, należy wyjść właśnie od słowa ojczyzna.

Z kolei ks. prof. Ryszard Czełkowski, rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zaczął wystąpienie od stwierdzenia, że wszyscy jesteście Polakami. – Granice to wymyśliłi ludzie

• Polonijne Forum Ekonomiczne odbywa się w Karpaczu w ramach Forum Ekonomicznego. Fot. TOMASZ WOLFF

– stwierdził. Postawił akcent na to, że przyszłości nie zbuduje się bez silnych elit. – Nie ma przyszłości bez teraźniejszości, tak samo jak nie ma teraźniejszości bez przeszłości – przyznał rektor warszawskiej uczelni. Jednocześnie poinformował, że przed rokiem uczelnia powołała do życia, we współpracy ze „Wspólno-

szą Polską” oraz Polskim Komitetem Olimpijskim, nowy podmiot działający na rzecz Polaków mieszkających poza macierzą – to Fundacja Pro Polonia. – Staramy się nie powielać tego, co już funkcjonuje w różnych przestrzeniach, dlatego chcemy się otwierać na obszar edukacji na poziomie wyższym. Otworzyliśmy już

uniwersytet otwarty, podczas którego są wygłaszane referaty wybitnych naukowców (są dostępne pod adresem www.propolonia.uksw.edu.pl – przyp. T.W.) – mówił w rozmowie z „Głosem”.

Ciąg dalszy na str. 3

Nagroda dla całej walczącej Ukrainy

Zgodnie z oczekiwaniami tytuł Człowieka Roku Forum Ekonomicznego otrzymał prezydent Ukrainy, Wołodymyr Zełenski. – Nagroda jest oczywista, a Zełenski zasługuje na nieporównanie większą – mówił Stanisław Terlecki, wicemarszałek Sejmu, który wygłosił laudację. Stwierdził w niej między innymi, że ukraiński prezydent stał się najbardziej znanym politykiem na świecie,

wzbudzając powszechny podziw. Nagrodę odebrał Wasyl Zwarycz, ambasador Ukrainy w Polsce, który powiedział między innymi, że jest to wyróżnienie nie tylko dla prezydenta, ale całej walczącej Ukrainy. Odniósł się także do słów „Mazurka Dąbrowskiego”, „co nam obca przemoc wzięta, szabłą odbierzemy”, wyrażając nadzieję, że to Ukraina wygra tę wojnę.

REKLAMA

Przyjmujemy nowicjuszków do szkół sportowych dla dzieci!

- badminton +420 776 670 207
- tenis +420 723 810 151 (szkoła tenisa przyjmuje dzieci w wieku 4-7 lat)

www.vitalitysleszsko.cz sport vitality

Od Kocobędza po Mosty wybieramy senatora!

STANISŁAW FOLWARCZNY
WICEHETMAN
DS. SZKOLNICTWA I SPORTU

Jest konkretny, słowny i pomocny. Liczę, że jak zostanie senatorem, to przedstawi nasze problemy i potrzeby na forum senatu i ogólnokrajowym – Helena Legowicz, prezes PZKO.

Koncert
BARTASA SZYMONIAKA

23 września 2022 o godz. 18.00
Teatr Cieszyński w Czeskim Cieszynie
przy ul. Ostrawskiej 67

Bezpłatne wejściówki można zamawiać pod nr. tel. +420 777 710 628 lub e-mailem zg@pzko.cz

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022

GŁ-832

GŁ-537

GŁ-532

ZDANIEM... Beaty Schönwald

beata.schonwald@glos.lviv

Szkoly nie dość, że powinny skutecznie uczyć i skutecznie wychowywać, wezmą na siebie niebawem kolejne „niewykonalne” zadanie. Wynika to z planów związanych z rewizją ramowych programów nauczania, której jednym z celów jest położenie akcentu na tzw. wellbeing. Kto nie znałby tego określenia, podpowiem, że w dosłownym tłumaczeniu na polski chodzi o dobrostan, czy sytuację, w której czujemy się komfortowo. Czy da się tego nauczyć?

Zdaniem ekspertów Czeskiego Stowarzyszenia Zawodowego ds. Edukacji Włączającej (Česká odborná společnost pro inkluзивní vzdělávání), prawdopodobnie tak. W przeciwnym razie nie opracowałyby metodyki, która ma instruować dzieci i młodzież, jak utrzymać dobre samopoczucie, poczawszy od klasy pierwszej szkoły podstawowej, a skończywszy na klasie maturalnej. Jej autorzy korzystali z australijskich doświadczeń, które próbowali przenieść na czeskie warunki. Jak im się to udało, pokaże czas, faktem pozostaje jednak, że metodyka oparta na tzw. 4R, czyli Respekcie, Różnorodności, Równości i Resilience, czyli zdolności stawić czoła niesprzyjającym sytuacjom, ma nauczyć dzieci radzenia sobie z własnymi emocjami i stresem, utrzymywania relacji opartych na wzajemnym szacunku, wykorzystywania swoich mocnych stron, rozwiązywania problemów, efektywnego planowania etc. To wszystko ma później owocować w dorosłym życiu. Pięknie to brzmi, bo choć można zarzucić wizję, która chce takiego systemu edukacji, który będzie wypuszczać w świat zadowolonych młodych ludzi ze zdrowym poczuciem własnej wartości?

Gdybyśmy nigdy nie miała styczności ze szkołą zarówno jako uczeń, jak i rodzic, być może byłabym w stanie uwierzyć, że to może się udać. Plany nauczania poszczególnych przedmiotów mają jednak generalnie to do siebie, że są po prostu planami. I chociaż nauczyciel sumiennie je realizuje, nie jest tak, że wszyscy uczniowie opanują wszystko to, co zawierają. W przypadku kształcenia odpowiednich postaw społecznych jest jeszcze trudniej. Świadomych siebie i swojej tożsamości ludzi nie da się uformować w trakcie kilku lekcji, o to musi zadbać przede wszystkim rodzina. Dziecka, które od pierwszych dni swojego życia widzi, że wszelkie konflikty rozwiązuje się krzykiem lub rękoczynami, nie przekona nawet najlepszy nauczyciel-psycholog, że istnieje inne skuteczne drogi prowadzące do porozumienia. To po pierwsze. A po drugie, chociaż inicjatorzy nauki wellbeingu w czeskich (i chyba też polskich) szkołach zakładają, że nauczyciele zostaną odpowiednio przeszkoleni, obawiam się, że w praktyce takie lekcje mogą być traktowane jak te wszystkie „mniej ważne” zajęcia, których prowadzenie zleca się tym nauczycielom, którym akurat brakuje godzin do pełnego etatu. Jaki będzie wtedy efekt?

CYTAT NA DZIŚ

Mateusz Morawiecki,
premier RP

Jestem przekonany, że Polska otrzyma reparacje od Niemiec, choć nie nastąpi to szybko. Ani rzekome zrzeczenie z 1953 roku, ani późniejsze umowy, w tym 2+4, nie mogą być traktowane jako akty rozstrzygające sprawę

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Rozpoczęły się pierwsze prace związane z remontem budynku „Fasalówki”, siedziby Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie. Pierwszy etap dotyczy osuszania piwnic budynku – ich izolacji zewnętrznej i wewnętrznej. W związku z tym nieco utrudnione jest wejście do klubu „Dziupła”, a na drzwiach „Fasalówki” pojawił się apel o ostrożność w związku z trwającymi pracami. (klm)

DZIŚ...

9

września 2022

Imieniny obchodzą:

Piotr, Sergiusz

Wschód słońca: 5.59

Zachód słońca: 19.06

Do końca roku: 113 dni

(Nie)typowe święta:

Międzynarodowy Dzień

Urody

Przysłowie:

„Gdy grzyby wielkie

korzenie mają, wielką

zimę zapowiadają”

JUTRO...

10

września 2022

Imieniny obchodzą:

Łukasz, Mikołaj, Sebastian

Wschód słońca: 6.01

Zachód słońca: 19.04

Do końca roku: 112 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Piłkarza

Przysłowie:

„Na świętego Łukasza jest

w domu chleb i kasza”

POJUTRZE...

11

września 2022

Imieniny obchodzą:

Dagna, Jacek, Prot

Wschód słońca: 6.03

Zachód słońca: 19.01

Do końca roku: 111 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Katalonii

Przysłowie:

Gdy na Jacka pogodnie,

suche w jesieni dnie”

POGODA

piątek

dzień: 18 do 22°C

noc: 17 do 14°C

wiatr: 1-3 m/s

sobota

dzień: 15 do 16°C

noc: 15 do 14°C

wiatr: 1-2 m/s

niedziela

dzień: 16 do 17°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 2-5 m/s

Wierzniowice mają unikalną mapę

To będzie jedno z największych wydarzeń koła PZKO w Wierzniowicach – w najbliższy czwartek 15 września o 17.00 w sali tamtejszego Domu PZKO rozpocznie się spotkanie promocyjne „Mapy Wierzniowic w gwarze cieszyńskiej”. Organizatorzy przygotowali niespodziankę – pierwszych 40 osób, które przyjdą na to wydarzenie, otrzyma mapę w prezencie.

Łukasz Klimaniec

Nieczęsto coś wydajemy, dlatego dla nas to duża sprawa – przyznaje Marcel Balcarek, prezes MK PZKO w Wierzniowicach, pomysłodawca mapy w gwarze cieszyńskiej. W spotkaniu weźmie udział prof. Daniel Kadłubiec, który wraz z Marcelem Balcarkiem zaprezentują mapę i omówią wskazane na niej nazwy.

– Zamierzamy powiedzieć nie tylko o tych miejscowych nazwach, ale też o

• Badaczom udało się zebrać ok. 250 nazw w gwarze cieszyńskiej. – Nie sądziłem, że aż tyle ich będzie – przyznaje Marcel Balcarek. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

historii tych miejsc, opowieściach i legendach, o wszystkim, co jest związane z Wierzniowicami – zapowiada. Prezentację wzbogaci multimedialny pokaz archiwalnych zdjęć, ale i tych współczesnych, które odnoszą się do znajdujących się na mapie lokalizacji.

Wydanie „Mapy Wierzniowic w gwarze cieszyńskiej” to efekt dzie-

sięciu lat pracy Marcela Balcarka, który gromadząc materiał m.in. przepłytywał najstarszych mieszkańców, potomków wierzniowickich gospodarzy. Wspólnie z Otylią Tobiłą i Bronisławem Ondraszkiem pracowali nad wydaniem mapy od około roku.

Choć Wierzniowice były niegdyś najmniejszą gminą w powiecie, ba-

daczom udało się zebrać ok. 250 nazw. – Nie sądziłem, że aż tyle ich będzie – przyznaje Balcarek.

Z mapy można dowiedzieć się, gdzie znajdowały się np. Zimno Wódka, Połómane, Dół, Zadki, Pod Bertusiami, Koczowiec. To nazwy, jakimi dawni gospodarze mieszkający tu z dziada pradziada ochrzcili miejscowe łąki, pola, lasy, zakątki, a które to nazwy przez lata były używane przez kolejne pokolenia.

Na mapie zostały zaznaczone współczesne granice, jak również i te sprzed 1958 r., kiedy to doszło do korekty granic między Polską a Czechosłowacją (w efekcie część terenów została za Olzą). Jest też zabudowa Wierzniowic z czasów międzywojennych – można zobaczyć, gdzie mieszkali gospodarze, gdzie znajdowały się gospody, gdzie stał młyn, a gdzie kuźnia. Mapa zawiera unikatowe zdjęcia sprzed lat i wskazuje lokalizację zabytków w Wierzniowicach – m.in. figurę św. Jana Nepomucena z przełomu XVIII i XIX w., czy pomnik ofiar wojny prusko-austriackiej z 1866 r.

Mapa została wydana w nakładzie 200 egzemplarzy. Otrzyma ją każdy członek koła w Wierzniowicach, część trafi do archiwów, bibliotek, najbliższych szkół i Książnicy Cieszyńskiej.

Doczekają się dentystów

Kilka tysięcy mieszkańców Bogumina musi dojeżdżać do stomatologów poza miasto. W Boguminiu ich brakuje. To ma się za rok zmienić. Miasto buduje przychodnię stomatologiczną, w której będą pracowały trzy dentystki.

– Dotychczasowi lekarze przeszli na emeryturę i nie ma ich kto zastąpić. Ludzie muszą dojeżdżać nawet kilkadziesiąt kilometrów, co stanowi problem zwłaszcza dla seniorów, osób z problemami zdrowotnymi i rodzin z małymi dziećmi. Niekiedy w ogóle nie udało się znaleźć dentysty – opisuje trudną sytuację rzeczniczka bogumińskiego ratusza Jana Končítkowa.

Wiceburmistrz Igor Bruził ma dla osób pozbawionych opieki stomatologicznej dobrą wiadomość.

– Bogumińskiemu Szpitalowi Miejskiemu udało się podpisać umowy stypendialne z trzema młodymi dentystkami, które gotowe są podjąć u nas pracę pod koniec przyszłorocznego lata – informuje.

Nowa miejska przychodnia stomatologiczna powstanie przy ul. Nerudy, w jednym z dwóch pawilonów przedszkola. Będzie się składała z trzech gabinetów lekarskich, gabinetu higieny jamy ustnej oraz centralnej recepcji. Klinika weterynaryjna, oddział judo oraz pion plastyczny szkoły artystycznej, które obecnie korzystają z budynku, przeniosą się do innych obiektów. (dc)

Szukają świadków

Policja szuka świadków wtorkowego tragicznego zdarzenia w Ostrawie-Michalkowicach – śmiertelnego potrącenia trzyletniej dziewczynki. Jak informuje biuro prasowe ostrawskiej policji, we wtorek w godzinach wieczornych samochód marki Volvo są podjął u nas pracę pod koniec przyszłorocznego lata – informuje.

Obrażenia okazały się śmiertelne. Policja szuka świadków zdarzenia, którzy w tym samym czasie podróżowali trolejbusem linii 104, a także kierowców samochodów osobowych wyposażonych w kamerę rejestrującą jazdę. Można dzwonić pod numer 158. (jb)

Sprzątanie w Meksyku

Podczas wakacji Stowarzyszenie „Olza Pro” przy współpracy z parafią Śląskiego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Wyznania w Karwinie-Frysztacie organizuje kolejne jesienne prace porządkowe na starym cmentarzu ewangelickim w Karwi-

nie-Meksyku. Prace będą prowadzone w soboty, począwszy od jutra.

– Spotykamy się niezależnie od pogody zawsze od godziny 9.00 – informuje Stanisław Kótek ze Stowarzyszenia „Olza Pro” i zachęca do udziału w tym przedsięwzięciu.

Kolejne prace porządkowe na sta-

rym cmentarzu ewangelickim w Karwinie-Meksyku zaplanowano 24 września oraz 1, 8, 22 i 29 października.

– Dzięki staraniom społeczników ze Stowarzyszenia „Olza Pro” stara nekropolia odzyskuje należny jej wygląd. (klm)

Wszyscy jesteście Polakami

Dokończenie ze str. 1

Rektor nie wykluczył, że w przyszłości UKSW może utworzyć kierunki dedykowane wyłącznie młodym Polakom mieszkającym poza krajem. – Jednak uniwersytety potrzebowałyby światła do tworzenia czegoś nowego – dodał i wyjaśnił, że poruszył ten wątek na panelu, korzystając z obecności Jana Dziedziczaka.

W Karpaczu nie zabrakło akcentów z naszego regionu. Panelistami na Polonijnym Forum Ekonomicznym byli Andrzej Bizoń, wiceprezydent Karwiny, który mówił o współpracy samorządów ze środowiskami polskimi i polonijnymi na świecie oraz Arnold Sikora, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski”, który wziął udział w panelu „Sport dla promocji Polski”.

W kilkunastominutowym wystąpieniu opisał dokładnie codzienną działalność organizacji świętującej 100-lecie istnienia. Zachęcił uczestników do pojawienia się między innymi na kolejnym Zjeździe Gwiazdzistym.

Dodajmy, że „Głos” był jednym z partnerów medialnych Forum Ekonomicznego, które zostało zorganizowane przez warszawską Fundację Instytut Studiów Wschodnich. (wt)

Tragiczny pożar w Cieszynie

Jedna osoba zginęła, a cztery trafiły do szpitala w wyniku pożaru, jaki wybuchł we wtorek nad ranem w Domu Pomocy Społecznej w Cieszynie przy placu Londzina. Jak informuje mł. bryg. Michał Pokrzywa, rzecznik prasowy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie, zgłoszenie o pożarze w jednym z mieszkań Domu Pomocy Społecznej wpłynęło po godz. 5.00.

– Po dotarciu na miejsce strażacy potwierdzili, że w jednym z pomieszczeń Domu Pomocy Społecznej jest pożar. Natychmiast przystąpili do akcji gaśniczej podając jeden prąd wody do wnętrza tego pomieszczenia – relacjonuje mł. bryg. Michał Pokrzywa.

Ratownicy szybko opanowali sytuację i ugasili pożar. Jednak po zakończeniu akcji gaśniczej strażacy znaleźli w mieszkaniu ciało 47-letniego mężczyzny. (klm)

Jednocześnie zapadła decyzja o ewakuacji ponad 70 osób znajdujących się w dwóch z trzech oddziałów DPS (ewakuacja osób z trzęsącego oddziału nie była konieczna). Cztery osoby trafiły do szpitala – dwóch pensjonariuszy, pracownik DPS, który próbował ratować 47-latkę oraz ksiądz.

W akcji brało udział 10 zastępów straży pożarnej. Przyczyną pożaru bada policja z udziałem biegłego z zakresu pożarnictwa.

Dom Pomocy Społecznej Konwentu Bonifratrów w Cieszynie jest placówką pobytu stałego przeznaczonego dla 116 mężczyzn przewlekle psychicznie chorych. W placówce zapewniona jest opieka socjalna, rehabilitacyjna i całonocowa opieka pielęgniarstwa, są warunki opieki medycznej (gabinet zabiegowy, lektura rodzinny i lekarz psychiatra). W naszym oddziale utworzony jest zespół terapeutyczny – opiekun- (klm)

REKLAMA

PSP Trzinec
PZS Trzinec

DYREKCJA SZKOŁY, GRONO PEDAGOGICZNE ORAZ MACIERZ SZKOLNA POLSKIEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ I PRZEDSZKOLA IM. GUSTAWA PRZECZKA W TRZYNCU PRZY UL. DWORCOWEJ

SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ NA

ZJAZD ABSOLWENTÓW NASZEJ SZKOŁY

8 PAŹDZIERNIKA 2022

SPOTKAMY SIĘ W KLASACH O GODZ. 16.00, ZAŚ ZABAWĘ RÓZPOCZNIEMY OD GODZ. 19.00 W DK TRISIA.

W TYM ROKU SPOTYKAJĄ SIĘ ABSOLWENCI WYCHODZĄCY W LATACH: 1946-1947, 1951-1952, 1956-1957, 1961-1962, 1966-1967, 1971-1972, 1976-1977, 1981-1982, 1986-1987, 1991-1992, 1996-1997, 2001-2002, 2006-2007, 2011-2012, 2016-2017

ORAZ NADZWYKZAJNIE ABSOLWENCI WYCHODZĄCY W LATACH 2014-2015 i 2015-2016

PROSIMY UPRZEJMIE O POTWIERDZENIE OBECNOŚCI POD ADRESEM: zjazdpsp@seznam.cz

CATERING ŻAREŁKO

+48 537 357 077

Polska firma cateringowa w Czechach

www.cateringcieszyn.pl

Koryta
Wesela
Obiady dla firm
Catering do domu
Rauty

Filmowe lato już trwa

Projekcją filmu „Opowieści z Hollywoodu” Kazimierza Kutza w kinie „Wolność” w Cierlicku rozpoczęło się wczoraj Cierlickie Lato Filmowe, podczas którego goście festiwalu do niedzieli 11 września obejrzą dziewięć filmów polskich i sześć czeskich. Oficjalna inauguracja jest zaplanowana dziś, w piątek 9 września, pokazem filmu „Fucking Bornholm” Anny Kazejk z Maciejem Stuhrem i Agnieszką Grochowską. Organizatorami wydarzenia Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej i Kongres Polaków w RC.

Bilety na wybrane seanse można kupować online za pośrednictwem strony internetowej ciela.cz. W kolejne dni widzowie obejrzą m.in. „Wesele” Wojciecha Smarzowskiego, „Cichą ziemię” Agi Woszczyń-

skiej, „Zupę nic” Kingi Dębskiej oraz „Chrzyciny” Jakuba Skoczzenia. Z kolei z czeskiej najnowszej kinematografii organizatorzy wybrali premierowy pokaz filmu Petra Jábla „Jan Žižka”, a także komedię Petra Nikolaeva „Střídavka”,

dramat psychologiczno-ny Vojtěcha Maška „Arvéd” i „Kdyby radši hořelo” Adama Kolomana Rybanského.

W czasie tegorocznego Cierlickiego Lata Filmowego zaprezentują się ponadto uczestnicy projektu „Historie naszych sąsiadów” („Příběhy našich sousedů”),

realizowanego przez OPP Post Belum. Na dużym ekranie zostaną wyświetlone wyniki ich rozmów ze świadkami historii z regionu. Będzie je można obejrzeć w kinie „Wolność” dziś o 16.00 (wstęp wolny).

(klm)

Całą rodziną do teatru

Beata Schönwald

Dynamiczny spektakl na motywach klasyki polskiej literatury dziecięcej pt. „Akademia pana Kleksa” połączony ze zwiedzaniem teatru to wspólna oferta Zarządu Głównego PZKO i Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego. Wydarzenie to będzie miało miejsce w niedzielę 9 października o godz. 16.00 w teatrze w Czeskim Cieszynie. Dzieci obejrzą przedstawienie bezpłatnie, ich opiekunowie zapłacą za bilet tylko 50 koron.

O inicjatywie, której celem jest przyciągnięcie do Teatru Cieszyńskiego całych rodzin i tym samym wsparcie zespołu Sceny Polskiej, prezes PZKO Helena Legowicz poinformowała po raz pierwszy podczas uroczystej inauguracji roku szkolnego w Olbrachcicach. Zaproszenia poszły jednak do wszystkich polskich szkół na Zaolziu. Od razu ruszyła też rezerwacja biletów w biurze Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszynie. – Ludzie podejmują już miejscówki. Po tygodniu mamy zajętą jedną czwartą miejsc

„Akademia pana Kleksa” miała premierę w Scenie Polskiej w październiku 2019 roku. Z powodu pandemii zespół wystawił ją tylko kilka razy. Fot. TC

na widowni. Nie warto więc zlewać, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby zainteresowane również zwiedzaniem teatru – dowiedzieliśmy się w biurze ZG PZKO.

Ogłędziny teatru z przewodnikiem rozpoczną się godzinę przed spektaklem i bezpośrednio po nim. Liczba miejsc w grupach jest ograniczona. Skorzystają zatem ci, którzy pierwsi zgłoszą chęć udziału w tym nietypowym wydarzeniu. Trasa zwiedzania poprowadzi przez garderobę aktorów, scenę, zaplecze sceny i pracownię scenografii. Do obejrzenia będą stoisko z kostiumami oraz makiety scenograficzne.

„Akademia pana Kleksa” Jana

Brzechwy, opowiadająca historię dwunastoletniego Adasia Niezgódki, ucznia tytułowej akademii, została wydana książkowo w 1946 roku. W 1983 roku została sfilmowana, a w rolę pana Kleksa wcielił się Piotr Fronczewski. W przedstawieniu Sceny Polskiej zagra go Grzegorz Widera. Październikowy spektakl dla dzieci, ich rodziców i dziadków jest projektem, który otrzymał dofinansowanie ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Bez uzyskania tych pieniędzy jego zorganizowanie na taką skalę i w tak niskiej cenie nie byłoby możliwe.

Wielka historia miała wpływ na rozwój kopalni

Karwiński historyk Radim Kravčík przeprowadził niedawno badania archiwalne dla Narodowego Instytutu Zabytków na temat Kopalni ČSA. Rozmawiamy o historycznym kontekście, który miał wpływ na rozwój wydobywania węgla. Dobrą okazją jest przypadający na dziś Dzień Górnika.

• Historyk Radim Kravčík. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Jakiego okresu sięgają początki Kopalni ČSA?

– W latach 50. XIX wieku rodzina hrabiowska Larischów-Mönnichów zaczęła zakładać kopalnie głębinowe. Popyt po węgla w okresie industrializacji szybko rósł. Wtedy też zaczęto budować Kolej Północną Cesarza Ferdynanda z Wiednia do Krakowa. Miała ona zapewnić Wiedniowi połączenie z kopalniami soli w Galicji i usprawnić jej transport. Ostatecznie towarem, który przewożono w największych ilościach, stał się węgiel. Był on potrzebny do produkcji żelaza na budowę kolei, do napędzania lokomotyw oraz w innych gałęziach przemysłu. Jedną z pierwszych kopalni głębinowych w Karwińskim był Jan Karol, dziś Kopalnia ČSA. Pierwotnie to były dwa szyby – Jan i Karol, później je połączono. Na terenie Karwiny hrabiowie Larischów-Mönnichowie założyli w sumie cztery kopalnie: obok Jana Karola Franciszki, Głębinę i Henryka. Kopalnie te, z wyjątkiem ČSA, w drugiej połowie XX wieku zlikwidowano. Tylko Kopalnię Henryk przypomina sobie dwusetną rocznicę jego urodzin.

Franciszka utkwiała w pamięci historycznej ze względu na katastrofę górniczą z 1894 roku, która pochłonęła ponad dwieście ofiar.

– Tak, to ona. Kopalnie były pod ziemią połączone, dlatego pożar szybko się rozszerzył. Z punktu widzenia technicznego w tamtych czasach jeden szyb nie wystarczył na wydobywanie węgla na większym obszarze. Wraz z upływem czasu, w skutek rozwoju technicznego, sytuacja się zmieniła, zainstalowano wydajniejsze maszyny wydobywcze, zracjonalizowano i scentralizowano wydobywanie. W 1951 roku Franciszkę, Głębinę i Henryka połączono z Janem Karo-

lem i powstała duża kopalnia Armii Czechosłowackiej.

Na razie mówimy o kopalniach Larischów-Mönnichów. Ale nie wszystkie do nich należały?

– W zagłębiu karwińskim działały dwie spółki węglowe. Drugą była Komora Cieszyńska. Założyła ona karwińskie kopalnie Gabriela, Hohenegger i Austria (od 1920 Barbara), które po drugiej wojnie światowej także zostały połączone – powstała Kopalnia 1 Maja. W 1906 roku majątek Komory Cieszyńskiej został sprzedany i włożono go do nowo powstałej spółki akcyjnej o nazwie Austriacka Spółka Górniczo-Hutnicza (po powstaniu Czechosłowacji przemiotnik Austriacka usunięto). Większość udziałów miał w rękach arcyksiążę Friedrich, po pierwszej wojnie światowej wpływy zyskał francuski zakład zbrojeniowy Schneider-Creusot, natomiast drugim największym udziałowcem była Żivnostenská banka. Mówi się, że interesy dużych przemysłowców miały wpływ także na podział Śląska Cieszyńskiego w 1920 roku. Czynie oni starania, aby ich przedsiębiorstwa zostały w Czechosłowacji, uważali ten kraj za bardziej stabilny.

W 1945 roku Kopalnia Jan Karol, podobnie jak cały przemysł ciężki, została znacjonalizowana przez państwo czechosłowackie. Kiedy rozpoczęła się modernizacja kopalni?

– Już podczas drugiej wojny światowej, kiedy to eksploatacja węgla podlegała interesom gospodarki wojennej Trzeciej Rzeszy. W 1942 roku rozpoczęto głębinie nowego szybu. Mniej więcej w tym samym czasie zaczęto tworzyć plany architektoniczne nowego kompleksu wydobywczego. Zatem koncepcja modernizacji jest z lat 50., jest starsza. Została ona opracowana przez niemieckich architektów. Udało mi się znaleźć dokument, w

• Wieża basztowa Kopalni ČSA na zdjęciu z ubiegłego roku. Fot. RADIM KRAVČÍK

Wszytko wskazuje na to, że niemiecką koncepcję wykorzystano po wojnie, z tym, że wprowadzono do niej zmiany i nowości techniczne

Radim Kravčík

którym wymienione są poszczególne plany opracowane w czasie wojny i natrafitem tam na interesujące nazwisko – Fritz Schupp. Był on niemieckim architektem, przedstawicielem stylu Bauhaus. Wraz ze swoim kolegą Martinem Kremmerem był współautorem najbardziej znaczącego dzieła architektury kopalnianej na świecie, Kopalni Zollverein 12 v Essen. Jej wieża szybowa była nazywana wieżą Eiffla Zagłębia Rury i w 2001 roku została ogłoszona zabytkiem UNESCO.

A zatem Kopalnię ČSA zmodernizowano po wojnie według niemieckiej koncepcji?

– Wszystko wskazuje na to, że niemiecką koncepcję wykorzystano po wojnie, z tym, że wprowadzono do niej zmiany i nowości techniczne. Na Kopalni ČSA po raz pierwszy w zagłębiu ostrawsko-karwińskim, a być może w całym kraju, zastosowano basztową wieżę szybową. Dodam, że oprócz Kopalni Jan Karol modernizowano w czasie wojny także Barbarę. W obu kopalniach pracowali m.in. jeńcy wojenni, skierowani na roboty przymusowe na budowach nowych kompleksów wydobywczych. Byli to głównie jęńcy radzieccy, później także Włosi. W Karwinie przez krótki czas znajdował się także obóz dla skierowanych na prace przymusowe Żydów z Będzina i Sosnowca. Zaczęli pracować na budowie fundamentów nowego kompleksu Kopalni Barbara, lecz wkrótce zostali odesłani gdzieś indziej. Ostatecznie prawdopodobnie ich zlikwidowano, lecz bliższych informacji na ich temat nie posiadam. W tutejszych kopalniach pracowali także Polacy z Kraju Warty oraz obszaru dzisiejszej Ukrainy.

Zmiany ustrojów politycznych i granic państwowych przyniosły także zmiany w nazwach kopalni?

– Jan Karol po wojnie przez krótki czas nosił nazwę Prezydent

• Kopalnia Jan Karol ok. 1900 roku. Fot. Państwowe Archiwum Powiatowe w Karwinie

Beneš, lecz już w 1951 roku przemianowano go na Kopalnię Armii Czechosłowackiej (ČSA). A na przykład Kopalni Gabriela nadano w 1947 roku nazwę UNR-RA, lecz już w 1951 roku nazywała się Pokój, a po kolejnych siedmiu latach została przyłączona do Kopalni 1 Maja (dawniej Barbara) jako zakład Pokój.

Jakie były kolejne momenty przemówowe w historii Kopalni ČSA?

– Ta kopalnia była miejscem, gdzie wprowadzono nowości techniczne w ramach tutejszego zagłębia węglowego. Mówiłem już o wieży basztowej wybudowanej po wojnie. W drugiej połowie lat 60. XX wieku rozpoczęto budowę innego nowatorskiego rozwiązania, którym była żelbetonowa wieża skipowa budowana metodą ślizgową. Wydobywanie węgla zakończono w ubiegłym roku.

Ma pan jeszcze jakieś ciekawostki związane z tą kopalnią?

– W jej bezpośrednim sąsiedztwie stała kolonia górnicza Żabków. Była nieduża, składała się z czterech domów wielorodzinnych. Właśnie tam spędził dzieciństwo pisarz Gustaw Morcinek. Kolonia znajdowała się w miejscu, gdzie

dziś jest duży parking i częściowo tor kolejowe. Dalszą ciekawostką jest to, że Larisch-Mönnich miał w czasach, kiedy zakładał Kopalnię Jan Karol, obok niej zakład szklarski. Ten fakt nie jest zbyt znany. Zakład pojawia się na mapach katastralnych jeszcze w latach 80. XIX wieku, lecz wówczas już go tam nie było. Najstarszym zakładem w kompleksie Kopalni ČSA jest koksownia (dziś de facto ruina), którą wybudowano jeszcze wcześniej niż kopalnię głębinową (prawdopodobnie w 1843 roku).

Gdzie szukać pan dokumentów archiwalnych odnoszących się do historii Kopalni ČSA?

– Głównym źródłem było archiwum OKD, odwiedziłem także archiwum podręczne Kopalni ČSA, dziś należącej do przedsiębiorstwa DIAMO. Przewidziłem badania w Państwowym Archiwum Powiatowym w Karwinie, niektóre dokumenty znalazłem także w archiwum podręcznym karwińskiego magistratu. Większość starych dokumentów, aż do końca drugiej wojny światowej, sporządzona była w języku niemieckim, tylko w okresie międzywojennym używano języka czeskiego.

REKLAMA

PRACA SZUKA CZŁOWIEKA
Księgowa/Księgowy

V4 Group
LESPA, TAX & ADVICE ADVISORY GROUP

Jeżeli masz doświadczenie w pracy na stanowisku w księgowości, znasz pakiet MS Office, jesteś otwarta/y na nowe zadania i wyzwania, to oznacza, że **ta praca jest dla ciebie!**

Naszemu pracownikom oferujemy:
Umowę o pracę na pełny etat (możliwość pracy w wymiarze 2/3 na home office) lub współpracę na zasadach B2B.
Możliwość rozwoju zawodowego, przyjazne środowisko pracy, ciekawy zakres zadań i obowiązków, współpracę w dłuższej perspektywie czasowej, stabilne warunki zatrudnienia, atrakcyjne wynagrodzenie.

Zapraszamy do aplikowania!
Adela Smazáková – główna księgowa
adela.smazakova@v4group.eu
+421 902 252 126

V4 Account to nowoczesna firma księgowa, zajmująca się świadczeniem kompleksowych usług księgowych, rachunkowości oraz opracowywaniem raportów menedżerskich.
Dzięki wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii V4 Account oferuje również księgowość online.

GŁ-530

A JE SUCHO!
osuszanie mokrych ścian

www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213

GŁ-087

www.glos.live

PRALNIA
Karolina

proponujemy:

- * pranie pościeli, poduszek, kolder, narzut i pokrowców, obrusów, zasłon, odzieży roboczej, itp.
- * ręczne prasowanie koszul
- * usługa krochmalenia i maglowania do 24 godz.
- * pakowanie w folię higieniczną

+420 602 110 408
+420 792 338 089

Trzinec, ul. Horní 1145 (za byłym sklepem Hortex)
www.pradelnatrinec.cz
email: karolina@pradelnatrinec.cz

GŁ-299

OFERTA PRACY

Firma słowacka zajmująca się sprzedażą sprzętu grzewczego i chłodniczego szuka pracownika do obsługi magazynu i sklepu internetowego, który weźmie czynny udział w budowaniu oddziału firmy w Polsce

Zakres pracy:

- obsługa magazynu (przyjmowanie i wysyłanie towaru)
- administracja sklepu internetowego
- przygotowanie i nadawanie przesyłek
- wystawianie faktur, komunikacja z klientem, realizacja zamówień itd.

Wymagania:

- znajomość sprzętu elektrycznego czy elektrotechnicznego, AGD
- wykształcenie w branży elektro wielką zaletą
- znajomość pracy z komputerem (MS OFFICE, e-mail itp.)
- komunikatywność, lojalność, zaangażowanie, uczciwość
- wymagana znajomość języka czeskiego lub słowackiego (ewent. angielskiego)

Proponujemy:

- ciekawą pracę w szybko rozwijającej się firmie
- słubowy telefon i laptop
- atrakcyjne wynagrodzenie + bonus ze sprzedaży
- możliwość awansu w zależności od rozwoju działalności i sprzedaży

**Na początku możliwa praca w trybie „home office”.
Po więcej szczegółów prosimy o kontakt e-mailowy:
info@foxsilesia.cz**

GŁ-503

(M. W.)

GŁOSIK

Już się uczyliśmy!

Jak wyglądają pierwsze wrześniowe zajęcia pierwszoklasistów? Przyjrzelśmy się lekcji języka polskiego w pierwszej klasie polskiej szkoły w Hawierzowie-Błędowicach. Dziewiątka dzieci pracowała z elementarzami pod czujnym okiem nieustannie uśmiechniętej nauczycielki Magdaleny Zajac.

• Lekcja języka polskiego w pierwszej klasie w Hawierzowie-Błędowicach.

Danuta Chlup

Na początku lekcji pani rozdała dzieciom nowe numery „Jutrzenki”, zachęcając swoich podopiecznych, aby poczytały je z mamą lub tatą i spróbowały wykonać znajdujące się w nich zadania.

Potem uczniowie odebrali od nauczycielki elementarze i zaczęła się nauka. Mali hawierzowianie najpierw nazywali przedmioty na obrazkach i szukali wspólnego określenia dla rzeczy umieszczonych w tym samym rzędzie. Był sprzęt sportowy, zabawki, żywność, owoce, potrzeby higieniczne.

Po „przečytaniu” rzędów przyszła kolej na kolumny.

– Czy ktoś z was wie, co to znaczy kolumna? – pytała pani. Odezwali się chóralnie „nie!”, dlatego pani Magdalena wyjaśniła, o co chodzi. I zaczęła się trudniejsza część lekcji.

– Kto „przečzyta” pierwszy rząd? Kto przečzyta trzecią kolumnę? – rzuciła wyzwania nauczycielka, a ręce uczniów szybowały w górę. Zdarzały się pomyłki, ale w miarę upływu lekcji było ich coraz mniej.

Dzieci utrwały także pojęcia „prawy” i „lewy”. W połowie lekcji miały krótką przerwę na wspólną gimnastykę. Padało hasło: „Raz dwa, raz dwa, kto potrafi tak jak ja?” i wskazane przez na-

• Nauczycielka Magdalena Zajac tłumaczy uczniom materiał.

uczycielkę dziecko proponowało swoje ćwiczenie.

– Mamy tydzień przygotowawczy. Przygotowujemy się do nauki czytania i pisania. To bardzo ważne, aby dzieci odróżniały strony – prawą i lewą, odróżniały czytanie w rzędzie i kolumnie. Mamy tu nawet pierwiastki matematyki, ponieważ uczniowie muszą wiedzieć, która kolumna jest pierwsza, która czwarta i tak dalej – powiedziała po lekcji Magdalena Zajac.

Pierwszoklasiści używają elementarza z 2020 roku, wydane- go przez Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Naro-

dowościowego w Czeskim Cieszynie. Opracowały go doświadczone nauczycielki, zilustrowała Barbara Kowalczyk. Przewodnikiem dzieci po podręczniku jest skrzat Elek, który w nim mieszka. Naprawdę! Kartonowy skrzat, pokolorowany przez dziecko, ma swoją foliową kieszonkę, w której może bezpiecznie się schować i odpocząć, kiedy akurat nie jest potrzebny podczas lekcji.

Pierwszą literą, z którą zapoznają się dzieci, będzie S. Po niej przyjdzie kolej na L, M, P, A i inne. Ale nim uczniowie zabiorą się do nauki czytania, spędzą tydzień na zielonej szkole w Karłowicach pod Pradziadem. W najbliższy poniedziałek wyjeżdża tam cała błędowicka podstawówka z wyjątkiem klasy ósmej, która ma przed sobą wyjazd do Polski nad Bałtyk.

Jakie są pierwsze szkolne wrażenia dzieci? Ania i Maxim, z którymi rozmawialiśmy, przekonali, że w szkole im się podoba. Ania pokazała nam obrazki, które suszyły się na parapecie. – Mieliliśmy namalować piasek, morze i niebo – wyjaśniła.

– Cieszę się, jak będziemy się uczyli liter – stwierdził Maxim, dodając, że niektóre już zna. I zaczął recytować: A, B, C, D, E, F, G... Kolega Maxima Adaś przyznał natomiast, że bardziej lubi „plus i minus”, czyli matematykę.

Wraz z Anią, Maximem i Adaśiem w pierwszej klasie uczą się ponadto: Beata, Emma, Jaś, Johanka, Sonia i Terezka.

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisz do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Kiedy na kółka brakuje pieniędzy...

Początek roku szkolnego jest także okresem, kiedy dzieci wybierają zajęcia pozalekcyjne. Domy dzieci i młodzieży oraz inne placówki czasu wolnego przyjmują zgłoszenia na kółka sportowe, kreatywne, plastyczne i wiele innych. Niestety nie wszystkich rodziców stać na opłaty z tym związane, zwłaszcza, gdy dzieci w rodzinie jest więcej. To, na szczęście, nie znaczy, że dzieci z ubogich rodzin nie mogą rozwijać swoich zainteresowań.

Dom Dzieci i Młodzieży w Jabłonkowie przypomina ro-

dzinom w trudnej sytuacji materialnej, że mogą skorzystać z doraźnej pomocy finansowej wypłacanej przez państwo, która jest przeznaczona na wydatki związane z edukacją dzieci (na przykład pomoce szkolne) oraz z rozwojem ich zainteresowań. Wysokość zasiłku jest zróżnicowana, urzędy pracy (do nich należy kierować wnioski) biorą pod uwagę różne czynniki, takie jak dochody rodziny, to, czy zajęcie nie można opłacić z innych źródeł, ich kosztowność i tym podobnie.

(dc)

TU WARTO ZAJRZEĆ

Lubicie obserwować zwierzęta? Wybierzcie się do parku!

KARWINA-FRYSZTAT, KĄCIK ZOOLOGICZNY

Fot. DANUTA CHLUP

Park Bożeny Němcowej, rozciągający się w sąsiedztwie frysztackiego zamku i kościoła, jest świetnym miejscem do spacerów, jazdy na rowerze czy rolkach, można w nim także znaleźć atrakcje dla dzieci. Należą do nich duży plac zabaw, przystań łódek (o jednym i drugim miejscu już pisaliśmy), ale też kąciak zoologiczny. A właściwie nie kąciak, tylko całkiem okazałych rozmiarów wybieg. Żyje w nim kilkunastoosobowe stado danieli oraz jeleni gatunku sika. Zwierzęta chętnie na wasz widok podejść do ogrodzenia, licząc na to, że macie dla nich pokarm. Zwierzętę w parku można dokarmiać, ale tylko takimi przysmakami, które jej nie zaszkodzą. Na tablicach informacyjnych czytamy, że zwierzętom nie wolno dawać pieczywa, mile widziane są natomiast jabł-

ka, marchew, seler, żółędzie i kasztany.

W wybiegu żyją także kozy kamerskie. W wolierze zobaczycie pawie, w osobnej dużej klatce świnki morskie. W kąciaku zoologicznym znajduje się także kur-nik, zobaczycie zatem również kury i koguty.

Komu służy to miejsce?

Wszystkim, którzy lubią obserwować zwierzęta.

Jak tam dotrzeć?

Na rowerze lub samochodem, który najlepiej postawić na dużym parkingu w sąsiedztwie amfiteatru (kina letniego) i dalej udać się krótkim spacerem asfaltową drożką. Wybiegi ze zaszkloną. Na tablicach informacyjnych czytamy, że zwierzętom nie wolno dawać pieczywa, mile widziane są natomiast jabł-

(dc)

GŁOS MŁODYCH

Pierwszoklasiści musieli się wykazać

W czwartek 1 września rozpoczęli rok szkolny w odświętanych ubraniach, w piątek spędzili dzień na luzie. Mowa o pierwszoklasistach Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie, dla których tydzień temu w miejscowym parku im. A. Sikory tegoroczni czwartoklasiści przygotowali powitanie.

• Tajemniczą miksturę najlepiej było wypić szybko i bez zastanowienia.

Beata Schönwald

Jest bowiem długoletnią tradycją, że uczniowie klas pierwszych, aby móc się zaliczyć do gimnazjalnej gromady, muszą złożyć uroczyste ślubowanie „służenia czwartoklasistom, spełniania obowiązków ucznia, słuchania nauczycieli i dbania o rozwój gimnazjum” oraz wykazać się swoimi umiejętnościami i mocnym charakterem.

Wymagały tego poszczególnie dyscypliny: taniec przed gimnazjalną publicznością i nauczycielskim jury, podchodzenie pod linę, wypicie kieliszka obrzydliwej w smaku mikstury będącej mieszanką octu, pieprzu, soku i kofoli, tor przeszkód zaliczaniem i mocnym charakterem.

Wymagały tego poszczególnie dyscypliny: taniec przed gimnazjalną publicznością i nauczycielskim jury, podchodzenie pod linę, wypicie kieliszka obrzydliwej w smaku mikstury będącej mieszanką octu, pieprzu, soku i kofoli, tor przeszkód zaliczaniem i mocnym charakterem.

• Jedną z dyscyplin było przechodzenie pod liną. Zdjęcie: BEATA SCHÖNWALD

wiedzi, jak: – Bo to jest najlepsza szkoła. – Bo chcę coś osiągnąć. – Z powodu dobrej paczki. – Ponieważ chcę się uczyć.

Dwoje uczniów zapytałam o to samo obojętnie. – Zgłosiłam się do gimnazjum, żeby dalej uczyć się po polsku, ponieważ uważam, że jest ważne, żeby język polski rozwijał się na Zaołziu – powiedziała Julia Macura z Trzyńca. Podobnie Damian Vicha, który wcześniej chodził do błędowickiej podstawówki, wybrał Polskie Gimnazjum ze względu na język. – Chciałem uczyć się w szkole, gdzie mówi się po polsku, „po naszymu”, być w środowisku, które jest mi bliższe – wyznał. Piątkowe powitanie przygotowane przez czwartoklasistów moim rozmówcy określili jako „kreatywne, super i na luzie”. – Atmos-

fera jest super, wszystko bardzo mi się podoba, choć muszę przyznać, że tańczenie przed publicznością było trochę stresujące, a nalewka niezbyt przyjemna dla żołądka – dodał świeżo upieczony gimnazjalista.

Zwieńczeniem zabawy, w której brała udział cała szkoła, było utworzenie przez uczniów oraz niektórych nauczycieli długiego węża, który w rytm popularnej piosenki o pociągu wiał się po placu czesko-cieszyńskiego parku.

W bieżącym roku szkolnym w trzech klasach Polskiego Gimnazjum będzie uczyło się 71 osób. – Myślę, że będziemy mieli fajnych pierwszoklasistów. Cieszę się, że mogłem porozmawiać dziś z nimi z każdym z osobna – podsumował Dominik Prymus.

Jestem za nauką od ósmej

Po dwumiesięcznej przerwie do szkół średnich wrócili uczniowie i nauczyciele, a na łamy „Głosu” rubryka przeznaczona dla młodzieży. O tym, jak zapowiadają się nadchodzące miesiące w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, rozmawiamy z dyrektorką Marią Jarnot.

mogłby funkcjonować w naszym gimnazjum?

W ub. roku szkolnym gimnazjum było „placem budowy”. Czy ten obecny będzie również naznaczony przez remont?

– Tak, ponieważ brakuje jeszcze niektóre meble w klasopracowniach i na korytarzach. Przetarg został już co prawda zamknięty, musimy jednak poczekać na dostawę mebli do końca października. Większy problem mamy natomiast z wyposażeniem sali gimnastycznej, bo chociaż są nowe podłogi i szafki, to brakuje sprzętu do gier zespołowych, a do przetargu, niestety, nikt się nie zgłosił. Nie ma koszy, nie ma siatki, nie można postawić bramek. Będziemy musieli zatem sami pomyśleć o tym, jak załatwić potrzebne wyposażenie. Nie zostało też jeszcze zainstalowane nagłośnienie w sali gimnastycznej i auli szkolnej. Prócz tego realizujemy projekt z programu IROP finansowanego z funduszy Unii Europejskiej na nowe klasopracownie fizyki, chemii, klasę multimedialną oraz wyposażenie IT w jednej z klas do nauki informatyki.

Jak będzie wyglądał ten rok szkolny pod względem wydarzeń?

– Wrzesień rozpoczęliśmy od trziedniowych kursów adaptacyjnych klas pierwszych w Ligotce Kameralnej, prócz tego jeszcze w tym miesiącu odbędzie się szkolenie pierwszej pomocy dla klas drugich i trzecich, które poprowadzą nasi absolwenci, obecnie studenci medycyny. Rozpoczął się już też kurs tańca dla klas drugich. W październiku odbędzie się spotkanie absolwentów, którzy zdawali maturę w roku z końcówką 2 i 7, a pod koniec miesiąca polonistyczne wędrowanie dla maturzystów. Na listopad zaplanowaliśmy Dzień Otwartych klas do nauki informatyki.

1000

złoty wynosi Bon Maturzysty, który każdy czwartoklasista Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie otrzymał na początku roku szkolnego z Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Środki mają zostać przeznaczone na przygotowanie się do matury i studiów na uczelniach wyższych. Ponieważ czwartoklasiści korzystają z różnych odpłatnych kursów przygotowawczych na studia oraz kupują zalecane w tym celu książki, taki zastrzyk finansowy z pewnością im pomoże.

Czy nieobytocznie rosnące ceny energii są problemem, z którym pani będzie musiała się zmierzyć jako dyrektor gimnazjum?

– Oczywiście, bo już teraz widzimy, że w związku z wszechobecną drożyzną zabraknie nam pieniędzy. Dlatego uważam, że województwo jako organ założycielski gimnazjum będzie musiało jakoś ten problem rozwiązać. Pod koniec tygodnia mamy naradę dyrektorów szkół średnich (wywiad został przeprowadzony przed tym wydarzeniem – przyp. sch), na której dowiemy się, czy możemy liczyć na dodatkowe środki na pokrycie wyższych kosztów energii. Myślę, że otrzymamy również konkretne wytyczne, na jaką temperaturę mamy ogrzewać klasy i pozostałe pomieszczenia szkolne w okresie jesienno-zimowym. Na pewno będziemy więc oszczędzać, o czym zaraz w pierwszych dniach szkoły poinformowaliśmy również uczniów.

W połowie wakacji rozgorzały dyskusje wywołane przez ministra szkolnictwa w sprawie późniejszego rozpoczęcia nauki. Czy pani zdaniem model nauki od godz. 9.00

wszystkich na koncert świąteczny. Na przełomie lutego i marca pierwszoklasiści wyjadą na kurs narciarski, w kwietniu być może uda się zrealizować wyjazd zainteresowanych uczniów do Anglii. Kwiecień będzie ponadto miesiącem egzaminów wstępnych do szkół średnich oraz matur pisemnych w części profilowej. Matury będą kontynuowane również w maju. Na początku miesiąca odbędą się pisemne matury państwowe, a pod koniec matury ustne. W maju chcemy zrealizować również tradycyjny wyjazd klas trzecich do Stegny, w czerwcu drugoklasiści zaliczą tygodniowy kurs turystyczno-sportowy, zorganizujemy też wycieczkę do Warszawy oraz odbędzie się charytatywny pokaz mody „Kwiat Morwy”. Na pewno warto wspomnieć także o dwóch tradycyjnych imprezach o charakterze kulturalno-artystycznym – mam na myśli konkurs recytatorski „Kresy” w listopadzie oraz w marcu wystawę prac plastycznych „Przenikanie”. Ponadto w tym roku szkolnym zakończymy projekt Erasmus, który realizujemy wspólnie ze szkołą z Turcji. Jak co roku liczę też na propozycje imprez z strony parlamentu uczniowskiego.

Świętowanie na wodzie i lądzie

Uroczystym apelem z udziałem druhowów z zaprzyjaźnionych jednostek, sympatyków i gości Harcerska Drużyna Wodna „Optów” uczciła w sobotę 3 września nad Zalewem Grabina w Czeskim Cieszynie 50-lecie swojej działalności. Wcześniej wszyscy chętni mogli spłynąć ostatni odcinek Olzy – z Wierzniowic do ujścia do Odry.

• Przed południem członkowie „Optów” wraz z rodzinami i znajomymi spłynęli ostatni odcinek Olzy. Wodną przygodę rozpoczęli w Wierzniowicach. Zdjęcia: LUKASZ KLIMANIEC, TOMASZ WOLFF

• Podczas apelu uhonorowano Irenę Stonawską, założycielkę i pierwszą prowadzącą drużynę „Optów”. Stanisław Franek wręczył jej bukiet kwiatów.

• Okazała sadzonka dębu była prezentem dla Krzysztofa Mitury (z prawej) i całej drużyny „Optów”.

• Na uroczystym apelu drużyny „Optów” odebrał nie tylko meldunki, ale też życzenia i prezenty od zaprzyjaźnionych jednostek.

Łukasz Klimaniec, Tomasz Wolff

Uroczystości związane z 50-leciem „Optów” rozpoczęły się w sobotni poranek. Członkowie drużyny, ich rodziny, przyjaciele oraz wszyscy chętni wybrali się w liczącą 12 kilometrów wodną trasę. Rozpnięcie wiekowa była bardzo duża – siła na wodzie spróbowała sporo dzieci, oczywiście w towarzystwie rodziców i opiekunów.

– W sumie jest nas nieco ponad 100 osób. To dla nas bardzo ważny dzień, w końcu 50. urodziny obchodzi się tylko raz w życiu – mówił przed wejściem do kajaków i kanadyjek uśmiechnięty Stanisław Franek, drużynowy.

Krzysztof Mitura, nacelnik Harcerstwa Polskiego w Republice Czeskiej, należy do „Optów” od dziesiątego roku życia. – Czyli od 38 lat – sprzecyzował. – Można

więc powiedzieć, że całe moje życie kręci się wokół „Optów” – dodał. Zapytany, czy jest wzruszony, odpowiedział, że odczuwa ogromne emocje, ale bez łez. – Jest wewnętrzna radość i satysfakcja, że tak długo to trwa i to na tak wysokim poziomie. Cieszę się, że jest tak dużo osób, które odczuwają do wszystkiego podobnie. W ogóle mamy do czynienia z renesansem powrotu do przyrody. Na całym świecie skauting rośnie, jakby nie było jest to powrót do naturalności i normalności – opowiadał.

Szymon Ciałhotny należy do „Optów” od 31 lat, ale Olzą spłynął pierwszy raz. – Albo pogoda nie dopisała, albo na przeszkodzie stanęły inne uroczystości – wyjaśnił. W Wierzniowicach pojawił się z żoną i dziećmi. Najbardziej ekscytował się synem Jackiem, dla którego był to pierwszy spływ jakakolwiek rzeką. Z kolei dla starszej Magdy, jak wyliczyła, był to trzeci spływ.

Co takiego fascynującego jest w wodnej przygodzie? – Najbardziej

podoba mi się możliwość popłynięcia i zabawy. A jak się ma do dąba sternika, to nie trzeba się w ogóle męczyć – śmiała się.

– Trochę się boję, bo mi Magda opowiadała, jak kiedyś się prześcigali, kto się więcej razy „kojtnie” – mówił. O co chodzi dokładnie z „kojtkami”, wyjaśnił Szymon Ciałhotny. – Jak się pokona na obozie 100 kilometrów, to jest taka tradycja, że na następnym kilometrze polewa się wodą i robi się „kojtki” i inne wariactwa na wodzie.

Druga część miała miejsce nad Grabiną w Czeskim Cieszynie, gdzie można było m.in. skorzystać z atrakcji malpiego gaju, popłynąć na zaporze, skorzystać z oferty gastronomicznej (steaki, oscypki, ciastka, napoje), zwiedzić harcownicę i obejrzeć wszystkie możliwe kroniki ze zdjęciami wspominając dawne czasy.

Kulminacyjnym momentem był uroczysty apel, w którym wzięli udział druhowie z zaprzyjaźnionych jednostek m.in. Harcerskiej Drużyny Wodnej „Grom”, Drużyny

Harcerskiej im. Żwirki i Wigury, Drużyny Harcerskiej „Czarna Pantera”, 2. Karwińskiej Drużyny Harcerskiej „Wielka Niedźwiedzica” oraz czeskich skautów.

Stanisław Franek, drużynowy „Optów”, życzył drużynie, by działała przez kolejne 50 lat, a za dziesięć lat wszyscy mogli spotkać się w tym samym gronie, a może nawet nieco większym. Podczas apelu szczególnie uhonorowano Irenę Stonawską, założycielkę i pierwszą prowadzącą drużynę „Optów”.

Podziękowania skierowane były dla rodziców druhowów i harcerzy, za okazane poświęcenie i pomoc. Szczególnie wyróżnieni zostali państwo Kajfoszowie i Miturowie, którzy od wielu lat wspierają i pomagają harcerzom. Podziękowania otrzymał także Krzysztof Mitura.

– Nie chciał dostać bukietu kwiatów, ale tu jest drzewko, które wygląda, jakby rosło od zawsze. To prezent dla Krzysztofa i całej drużyny z okazji 50. rocznicy – mówił drużynowy Stanisław Fran-

nek wskazując na przywiezioną w sobotę okazałą sadzonkę dębu. I właśnie taki dąb został zasadzony przez harcerzy. Imię dla tego drzewa zostanie wybrane w konkursie.

Jubileuszowy dzień zwińczyło wspólne ognisko i zabawa w serdecznej atmosferze.

Krzysztof Mitura pytany o wyzwanie, jakie stoją przed druhami we współczesnym świecie, wskazał na zderzenie harcerskich wartości z obecną, skomercjalizowaną rzeczywistością.

– U nas przyjaźń, braterstwo, bezwarunkowa i bezinteresowna pomoc to wartości, których harcerze uczą się w swoich drużynach, a następnie wnoszą w swoje codzienne życie, gdzie ścierają się z inną rzeczywistością, którą cechują brak empatii, indywidualizm, komercja. To największe wyzwanie, by utrzymać w sobie to dobro i przenieść nasze wartości do współczesnego świata – powiedział nacelnik Harcerstwa Polskiego w RC.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Gniezno i Poznań, czyli perły Polski

Członkowie i sympatycy Miejskiego Koła PZKO w Olbrachicach po raz kolejny mieli możliwość spędzenia ostatniego weekendu sierpnia na zwiedzaniu i naocznym poznaniu polskiej historii i kultury. Tym razem wyruszyliśmy na trzydniową wycieczkę (26-28.8.) do Wielkopolski, by zwiedzić główne i najstarsze jej miasta – Gniezno i Poznań.

Po przybyciu do Gniezna udaliśmy się na obiad, by w pełni sił móc następnie zanurzyć się w opowieściach przewodnika o siedzibie pierwszych władców piastowskich. Mieszko I po roku 966 wznosił tu kościół oraz kamienny zamek z kaplicą, na miejscu której powstał następnie kościół św. Jerzego. Świętynię wybudowaną przez Mieszka I wyniesiono do rangi katedry w 1000 roku, kiedy odbył się w Gnieźnie słynny zjazd, w którym uczestniczyli Bolesław I Chrobry i Otton III. W katedrze, w podziemiach, zobaczyliśmy najstarszy w Polsce napis nagrobkowy z ok. 1006, a w portalu wewnętrznym krużnicy południowej podziwialiśmy Drzwi Gnieźnieńskie – unikatowy zabytek romańskiej sztuki odlewniczej przedstawiający żywot św. Wojciecha. To właśnie wzory z posadzki tej katedry stały się inspiracją do umieszczenia dwóch rozet po lewej stronie portretu księcia Mieszka I na banknocie o nominale 10 zł. I to jeszcze nie koniec odniesień – na banknocie 20-złotowym po prawej stronie portretu króla Bolesława I Chrobrego można zobaczyć koronę młodego dębu z Drzwi Gnieźnieńskich ze sceny wystawienia zwłok św. Wojciecha, a na odwrocie tegoż banknotu oprócz wizerunku lwa chwytającego wic roślinną z obramowania Drzwi Gnieźnieńskich widnieją także nasza cieszyńska rotunda św. Mikołaja.

Następnie przewodnik oprowadził nas po miasteczku wspominając znamienne wydarzenia – przeszliśmy obok miejsca procesu uczestników strajku szkolnego we Wrześni, zaglądnęliśmy do Doliny Pojednania, gdzie podczas II Zjazdu Gnieźnieńskiego politycy (Miłoś Zeman z Czech, Gerhard Schröder z Niemiec, Jerzy Buzek z Polski, Mikołaj Dzurinda ze Slo-

wacji i Viktor Orbán z Węgier) zaszewili drzewa pokoju, zobaczyliśmy Kościół Wniebowzięcia NMP i św. Antoniego oraz klasztor oo. franciszkanów z grobem bł. Jolenty, siostry św. Kingi. Podczas spaceru mijaliśmy uroczę króliki m. in. Woja Piastowskiego, Napoleona, Skrybę, Degustatora – w sumie jest ich 15, a każdy w jakiś sposób nawiązuje do historii tego miasta.

Pełni wrażeń opuściliśmy Gniezno, by udać się w dalszą podróż – do Poznania – gdzie wieczorem zakwaterowaliśmy się w hotelu Ibis Stare Miasto. W sobotę rano wraz z przewodnikiem wyruszyliśmy do najstarszej części Poznania, Ostrowa Tumskiego, by podziwiać kolejne zabytki związane z początkami państwa polskiego. Książę Mieszko I wznosił na tej wyspie gród z pałacium (pierwszym na ziemiach polskich kamiennym budynkiem świeckim), a po przyjęciu chrześcijaństwa w 966 r. katedrę (również pierwszą na ziemiach polskich). Resztki pałacium przypisywane Mieszkowi istnieją pod kościołem Najświętszej Marii Panny. Obok mieści się Bazylika Archikatedralna świętych Apostołów Piotra i Pawła, gdzie mieliśmy okazję obejrzeć podziemia – miejsce pochówku pierwszych władców Polski i przyszczone miejsce chrztu Mieszka I. Największe wrażenie wywarła przepięknie zdobiona Złota Kaplica z neogotyckim sarkofagiem pierwszych władców, posągami tychże, ołtarzem z mozaiką, kopułą z Bogiem Ojcem i cherubinami, znajdującymi się poniżej świętymi i błogosławionymi, a jeszcze poniżej medalionami 34 najstarszych herbów szlacheckich.

Następnie udaliśmy się do centrum, by zachwycić się pięknem barokowych wnętrz fary poznańskiej (pełna nazwa to Bazylika Matki Bożej Nieustającej Pomocy, św. Marii Magdaleny i św. Stanisława Biskupa w Poznaniu) i wsłuchać się w głos organów, którym brzmienie nadaje 2 600 piszczałek cynowych i drewnianych – najdłuższe mają ponad 5 metrów długości, a najkrótsze ok. 1 centymetra. Zbudowane są uznawane za najlepsze europejskiego organmistrza końca

XIX wieku Friedrich Ladegast z Weissenfels w Saksonii.

W samo południe nie mogło zabraknąć atrakcji w postaci uruchamianych koziółków na wieży poznańskiego Ratusza trykających się głowami. Jak Państwo myślą – ile razy? Tak jest: 12.

Po uczcie duchowej nadszedł czas na ucztę kulinarną. Na obiad skosztowaliśmy regionalnych potraw – zupy ziemniaczanej „ślepe ryby”, pyrów z zikiem lub wątróbki po poznańsku smażonej z jabłkami i cebulą.

Czas na dalsze zwiedzanie. Po obiedzie podeszliśmy pod Zamek Królewski na Górze Przemysła, w murach którego odbywały się ucztę weselne po królewskich zaślubinach, a także narada wojenna koalicji antyszwedzkiej z udziałem króla Jana Kazimierza i Stefana Czarnieckiego, upamiętniona w hymnie zapisem: „Jak Czarniecki do Poznania po szwedzki zaborze (...)”. Podziwialiśmy imponujący Zamek Cesarski z fontanną Lwów i dziedzińcem różnobarwnym na XIII-wiecznym dziedzińcu Lwów w pałacu Alhambra w hiszpańskiej Grenadzie. Następnie udaliśmy się do autobusu, którym mieliśmy jeszcze możliwość objazdowego zwiedzania Poznania, który słynie przecież także z licznych międzynarodowych targów. Wieczorem wielu z nas udało się jeszcze na spacer i indywidualne poznanie miejsc wyjątkowych dla tego miasta.

Trwające prace remontowe prowadzone w sercu miasta utwierdziły nas w przekonaniu, że trzeba tu

wrócić i zobaczyć, jak rynek będzie się prezentował po przebudowie.

W niedzielę rano opuściliśmy Poznań – przed nami zwiedzanie zespołu pałacowo-parkowego w Rogalinie. Pałac wybudował Kazimierz Raczyński, którego wnuk Edward Raczyński był współautorem koncepcji budowy wspomnianej już Złotej Kaplicy, z kolei prawnuk Edwarda – Edward Bernard Raczyński – był w latach 1979-1986 prezydentem RP na uchodźstwie.

Mieliśmy okazję podziwiać zarówno dzieła rąk ludzkich (pałac, powozownie, obrazy w galerii z cennymi dziełami autorstwa m. in. Boznańskiej, Fałata, Gierymskiego, Malczewskiego, Matejki („Dziewica Orleańska”), Wyczółkowskiego, Wyspiańskiego) jak i zabytki przyrody – w otoczeniu parku znajduje się 1435 egzemplarzy dębu szypułkowego, które w pierśnicy (na wysokości pnia 1,3

• Pamiątkowe zdjęcie uczestników wycieczki. Fot. ARC

Agata Ostrowska-Knapik

• Spacer po Grodkowie. Fot. ARC

Jubileusz i dożynki w Grodkowie

W dniach 27-28 sierpnia 6-osobowa delegacja skrzeczkońskiego Miejskiego Koła PZKO z wiceprezes Beatą Grzebiń na czele przebywała w Grodkowie, kontynuując już blisko 50-letnią współpracę z Towarzystwem Miłośników Ziemi Grodkowskiej.

W pierwszym dniu pobytu w ramach zwiedzania Grodkowa skrzeczkońscy mieli możliwość zapoznać się z technologią oczyszczalni ścieków z całego miasta i 22 okolicznych miejscowości. Następnie zawitali do grodkowskiego ratusza, gdzie zwiedzili nowe pomieszczenia dla Klubu Seniorów i zmodernizowaną bibliotekę, w której obecnie znajduje się wystawa poświęcona ponad 750-letniej historii miasta. Zatrzymali się również w niedawno otwartym Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych.

Zakwaterowanie nastąpiło niedaleko Grodkowa w Pałacu Su-

lisław, gdzie odbyły się centralne obchody 25-lecia współpracy między Grodkowem a niemieckim miastem Beckum. Imprezę otworzył burmistrz Grodkowa Marek Antoniewicz, podziękował przedstawicielom miasta Beckum za współpracę kulturalną, sportową a także pomoc materialną. Oprócz miast jubilatów w imprezie wzięli także udział przedstawiciele dalszych miast partnerskich z Niemiec, Ukrainy, Francji a także Bogumina, który reprezentowali skrzeczkońscy pezetkaowcy. W programie kulturalnym wystąpił chór mieszany „Grodkovia”, prezentujący w dwóch częściach wiązanki okolicznościowych pieśni. Po wymianie listów gratulacyjnych, dyplomów i upominków odbyło się spotkanie towarzyskie.

W niedzielne przedpołudnie skrzeczkońscy przybyli na grodkowski cmentarz, gdzie złożyli wiązanki kwiatów i zapalili znicze

przy grobach zmarłych członków TMZG, między innymi długoletniego prezesa Józefa Kośli, członków zarządu Ludwika Eliasza i Jana Chmieleckiego, muzyka Zdzisława Szatanika oraz niedawno zmarłego długoletniego wiceprezesa Towarzystwa Tadeusza Zaleskiego.

Następnie rozpoczęły się Dożynki Gminne. Imprezę zainaugurowała uroczysta Msza Dożynkowa w kościele św. Michała Archanioła, po czym w trakcie przemarszu korowodu dożynkowego oraz na terenie uroczystości na miejskim stadionie odbyła się prezentacja poszczególnych sołectw Gminy Grodków. Po tradycyjnym ceremoniale dożynkowym przebiegł konkurs wieńców i koron zniwnych a następnie rozpoczął się bogaty program artystyczny. Pożegnanie skrzeczkońców z przedstawicielami miasta nastąpiło w pobliskim Urzędzie Miejskim.

Na zakończenie pobytu w Grodkowie skrzeczkońscy podziękowali opiekunom – przewodniczącej Towarzystwa Janninie Podgórnjej i Ryszardowi Wojnowiczowi. Obecnie trwają

Tadeusz Guziur

GŁOSUJĄCIE NA MATUŠKA.

ŻEBY ZNÓW BYŁO LEPIEJ!

Zdeněk Matušek
lekarz

ANO BUDE LIP

ČSSD

Okręg senacki
Frýdek-Místek

WYBORY DO SENATU

4

Dlaczego kandyduje do Senatu?

Dla wielu osób Senat to zbędna i droga instytucja, a jej rola postrzegana jest przez społeczeństwo w negatywny sposób. Jednak w tych niełatwych czasach jego istnienie jest ważne i to z kilku powodów. Odgrywa on ważną rolę przy próbach zmian konstytucyjnych i samej Konstytucji jako takiej. Kiedy jednak skład senatu jest odpowiednikiem rządu jest on nie do przegłosowania i nie pozwala na podejmowanie konstruktywnej dyskusji dla poprawek i kroków prowadzących w tym kierunku, które moim zdaniem dla dobra całego naszego społeczeństwa mogłyby być robione. Również w sytuacji wystąpienia kryzysu parlamentarnych pozostaje jedynym organem, który może podejmować działania prawne. Moją główną motywacją i celem jest zmiana obecnego układu sił w Senacie, aby większość nie była po stronie rządzącej, prawicowej koalicji. I jeśli Senat wywodzi się od łacińskiego słowa „senex-starec”, to z całym szacunkiem dla wieku jest dzisiaj ważne, aby nie stawał się przechowalniami lewicowych polityków, którzy są już wypaleni i potrafią funkcjonować wyłącznie według ustalonych schematów lecz był miejscem dla doświadczonych w zarządzaniu ludzi pełnych energii i chęci do tego żeby znów było lepiej.

Należę do przedstawicieli średniej generacji mam 44 lata i chcę spożytkować moje kompetencje lekarza, który w trakcie wykonywania swojej profesji zawsze był nastawiony na słuchanie swoich pacjentów, co pozwoliło mi na zebranie wielu doświadczeń i poglądów oraz zastanowienie się nad tym co ich martwi, nie tylko w aspekcie zdrowotnym.

Jako dyrektor trzynieckiego szpitala udowodniłem razem z moimi kolegami, że w tym najtrudniejszym okresie covidowym potrafię stawić czoła problemom, nazwać je po imieniu, a następnie z powodzeniem je rozwiązywać. Uważam siebie za człowieka praktyki, który w czasie swojej kariery zawodowej zdobył wiele doświadczeń zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej, płynących z wykonywania zawodu lekarza, jak również funkcji managerskich.

Nie jest mi obojętne, w jaki sposób zostanie rozwiązany problem olbrzymiego wzrostu cen energii. Należy pochylić się również nad kwestią naszej samowystarczalności żywnościowej, przedłużenia wydobycia węgla oraz zmiany obecnego rozumienia tzw. green dealu. W obszarze, który jest mi najbliższy zawodowo, chcę działać na rzecz poprawy dostępności i jakości opieki zdrowotnej oraz usług socjalnych. Obniżenie opłat za osoby ubezpieczone przez państwo uważam w obecnej sytuacji za cios wymierzony nie tylko w pacjenta, któremu wydłużą się kolejki do specjalistów i utrudni dostęp do wielu potrzebnych podstawowych zabiegów, ale także w tych wszystkich, którzy pomyślnie walczyli za nas z covidową zarazą.

Mam pełną świadomość, że senator jest człowiekiem, którego wybierają mieszkańcy konkretnego regionu i nie może ukrywać się w anonimowości klubu partyjnego. Nasz trzyniecki, cieszyński i jablonkowski region przygraniczny jest na swój sposób specyficzny oraz historycznie uwarunkowany ciężką pracą tutejszych ludzi. Jest jednak również bogaty w tradycje kulturalne, narodowościowe i towarzyskie. I właśnie te jego charakterystyczne cechy, które tak bardzo go odróżniają od pozostałych regionów naszego kraju, powodują, że dla centralnych organów w Pradze zdaje się być tak odległy i to nie tylko pod względem geograficznym. Dlatego konieczne jest rozbicie wszystkiego po to, żeby w Senacie nasz region było widać i słyszać. Chcę być pośrednikiem i obrońcą interesów regionu na szczeblu centralnym. Będę zabiegał o to, żeby był on miejscem, gdzie nadchodzące pokolenia będą chciały pozostać, pracować, uczyć się czy rozwijać to, co w tradycji przekazali nam nasi przodkowie i zakładać tu szczęśliwe rodziny w krainie o bardzo dużym potencjale geograficznym i turystycznym. Aby mogło się to udać, konieczna będzie ścisła współpraca z samorządami lokalnymi, województwem, pracodawcami, związkami zawodowymi i innymi podmiotami.

Wreszcie moją motywacją jest również to, że sam jestem synem, mężem i ojcem dwóch synów i nie tylko dla nich, ale dla nas wszystkich chcę kraju, w którym można żyć bez obaw z przyszłości. Urodziłem się na Śląsku, mieszkam tutaj przez całe życie i jestem gotów walczyć o niego i jego mieszkańców. Dlatego przyjąłem propozycję dwóch podmiotów politycznych, ruchu ANO 2011 i ČSSD, żeby jako osoba bezpartyjna kandydować do Senatu Republiki Czeskiej.

MUDr. Mgr. Zdeněk Matušek, MBA

Zamawiający: ANO 2011. Opracowanie: Vaništa Reklama s.r.o.

Gr. 528

pre-teksty i kon-teksty /231/

Krzysztof Łęcki

Podatne na zdradę

Uspokajam – idzie o literaturę, powieści charakteryzujące się „podatnością na zdradę” czyli wedle francuskiego socjologa Roberta Escarpita: „zdolnością stania się w każdym momencie jego historii czym innym niż tym, czym było w innym”.

I Zdarza się, że powieść „podatna na zdradę”, by do głośnej, spektakularnej zdrady doszło, musi zostać mocno podrasowana. I tak oto podczas kampanii prezydenckiej w 1996 roku na sam szczyt list bestsellerów wybiła się pewna powieść z kluczem. Nikt nie znał autora, za to klucz do powieści został błyskawicznie rozszyfrowany przez wszystkich, którzy pamiętali poprzednie wybory. Pierwowzorami bohaterów byli urzędujący prezydent, jego żona oraz liczne osoby zaangażowane w pełną skandali kampanię, w wyniku której objął urząd. (...) Recenzent z niedzielnego wydania „New York Timesa” nazwał tę powieść mistrzowskim opisem rzeczywistości politycznej (...). I jednocześnie nadał autorowi książki miano „przebiegłego złodzieja”, tak zręcznego, że popełnione przestępstwo uszło mu na sucho. Literacki łup zidentyfikowano już w kilku wcześniejszych recenzjach: wszystko – „infrastruktura emocjonalna”, technika narracyjna, nawet rytm wypowiedzi narratora – zostały wzięte z Gubernatora. Gubernatora (tytuł oryginalny „All the Kings’s Man”) napisał Robert Penn Warren w roku 1946. Książka z 1996 roku to „Barwy kampanii”, zekranizowana przez Mike’a Nicholasa, weszła na ekrany kin w roku 1998. Polecam.

II Pisze Olga Tokarczuk: „Socjologowie powinni ogłaszać konkursy literackie i badać uważnie, w jakie wzory układa się to, co nazywamy rzeczywistością. Ale też trzeba pamiętać, że owa rzeczywistość ma dość pokretną związkę z literaturą. Nikt dziś chyba na serio nie traktuje postulatu, żeby literatura opisywała rzeczywistość, żeby dawała świadectwo, odnosiła się do rzeczywistości”. A może, by zrozumieć teraźniejszość, warto poszperać w bibliotece, zajrzeć do powieści „podatnych na zdradę”? Wszak Dariusz Gawin dostrzegł w „Lalce” Bolesława Prusa powieść o naturze transformacji przemysłowej po roku 1899 – i całkiem przekonująco dowiódł sensowności takiego spojrzenia. „Prus nie był socjologiem, ani ekonomistą, a jednak w »Lalce« dał portret społeczeństwa – używając języka nauk społecznych – okresu transformacji”. Ech, o czymże nie była ta „Lalka”... Dzisiejsi maturzyści by oniemieli. Dawno temu Jan Kott dostrzegł w „Lalce” początki imperializmu. I tak, wiele możemy dowiedzieć się z analiz Kotta nie tylko o literaturze, ale także o kapitalizmie, i to nie tylko w warstwie ideologicznej. Podane zostają nawet konkretne liczby, ot choćby (...) w roku 1879 wartość produkcji całego przemysłu włókienniczego w Królestwie wynosiła nieco ponad 75 milionów rubli, a w roku 1884 wartość produkcji całego przemysłu węglowego wynosiła 4 miliony rubli”. No cóż, taka analiza powieści Prusa nie brzmi może specjalnie atrakcyjnie, ale...

III Co zastanawiające, zdarza się, że uznani teoretycy podkreślają nie tyle nawet

diagnostyczną, ile prognostyczną (sic!) funkcję literatury. Zobaczymy. John Gray pisze: „Dziś, podobnie jak w XX wieku, zaprzecza się niebezpieczeństwom myślenia utopijnego. Tak jak wówczas, nic nie może zatrzymać ludzi w ich dążeniu do przekształcenia zgodnie ze swoją wolą siebie samych i świata, w którym żyją. Ta fantazja leży u podstaw wielu zjawisk kultury współczesnej i dlatego dziś potrzeba nam najbardziej myślenia dystopijnego. Jeśli chcemy zrozumieć naszą dzisiejszą kondycję, winniśmy się zwrócić do »Nowego wspaniałego świata« Huxleya czy 1984 Orwella, ku »Wyspie« doktora Moreau Welsa lub powieści »Czy androidy śnią o elektrycznych owcach« Philipa K. Dicka. Należy też zajrzeć do »My« Zamiatina i »Nieprawego godła« Nabokowa, przeczytać uważnie »Nagi lunch« Burroughsa czy »Super-Cannes« Ballarda. Wszystko to prorocze obrazy szpetnej rzeczywistości – smutnego efektu wcielenia w życie niespełnianych marzeń”.

Warto jednak zauważyć, że ten sam Gray nie ma zaufania do cudzych wyborów dzieł literatury pięknej, jako formy „rozumienia współczesnej ludzkiej kondycji”. Pisze: „Koncepcja, że rodzaj tajemnego wglądu w istotę reżimów lub pojedynczych osób zwałna z konieczności badania faktów, to niebezpieczny punkt wyjścia (...) wszelkich działań”. I dalej podaje przykład Davida Brooksa, neokonserwatywnego komentatora, który oświadczył, że „gdy przychodzi do rozumienia zbirów i zmór tego świata (...), ufałby każdemu, kto w ciągu pięciu lat czytał jakąś powieść Dostojewskiego”, a nie opierał się na „kupie pokonferencyjnych opracowań speców od teorii gier lub oceny ryzyka”.

Raz jeszcze – konkluduje Gray – „ezoteryczny wgląd w duszę reżimu zostaje przedstawiony jako lepsza alternatywa dla żmudnej analizy dowodowej”. Stąd już jedynie krok od wyobrażenia sobie „kogoś, kto twierdzi, że powieść jest tylko nieporadnym tekstem socjologicznym (...)”, i zapyta retorycznie: „Po co zwracać sobie głowę Robertem Musilem, skoro można poczytać Maksa Webera?”. Czyli opowieść o pielgrzymie Webera kontra „człowiek bez właściwości” Musiła. Wybierajcie! Osobiście skłaniam się w stronę Musiła...

IV Zdarzają się przypadki „podatności na zdradę” nieco bardziej złożone. Pisał George Kennan o słynnych „Listach z Rosji” Markiza de Caustine: „Nie jest to może dobra książka o Rosji 1839 roku, ale jest to z pewnością doskonała książka, niewątpliwie najlepsza ze wszystkich, o Rosji Stalina i całkiem niezła książka o Rosji Breżniewa i Kosygina”. Czyli wedle Kennana Markiz de Caustine opisując niezbyt dokładnie to, co sam zobaczył w Rosji w roku 1839, dotknął istoty rzeczywistości rosyjskiej, jaka ujawniła się miala, jak chce amerykański politolog, w czasach Stalina. A co z Rosją Putina? Przyjaciel podarował mi właśnie książkę Krystyny Kurczab-Redlich „Wowa, Wołodzia, Władimir. Tajemnice Rosji Putina”. Nie jest to literatura piękna (Listy z Rosji Markiza de Caustine zaliczyłbym do tej kategorii), niemniej na uwagę zasługuje fakt, iż powstała wtedy, kiedy jeszcze dla bardzo wielu ludzi Zachodu Władimir Putin był przyjacielem.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /26/

Jakub Skalka

Śląskie Lourdes

W południowo-zachodniej Francji, nad brzegiem Gave de Pau i w cieniu Pirenejów, nieopodal granicy z Hiszpanią rozciąga się urokliwe miasteczko. Licząc niewiele więcej mieszkańców niż Skoczów i niewiele mniej niż Ustroń, oksytańskie Lourdes miało marne szanse na uzyskanie światowej sławy. Tymczasem stało się jednym z najbardziej znanych sanktuariów maryjnych na świecie, odwiedzanym przez ponad 6 milionów pielgrzymów rocznie!

W przeddzień dorocznej pielgrzymki, wyruszającej z Czeskiego Cieszyna po raz 20. w blisko 30-kilometrową trasę, warto przypomnieć, że w naszym regionie jest miejsce, które przypomina je pod wieloma względami. Położony nad brzegiem Ostrawicy, w cieniu Beskidów, Frydek-Místek, choć jest trzykrotnie większy i znacznie dłuższ

sch, poświęcając tajemnicy Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny. Liczby pielgrzymów, jakie w II poł. XVIII wieku docierały do sanktuarium, zwłaszcza w okolicach święta Nawiedzenia Maryi Panny, były zawrotne; szacuje się je na około 100 tysięcy rocznie! Kroniki piszą o pątnikach z okolic Bielska i Żywca; o dużych pielgrzymkach „słowackich”, składających się, nomen omen, z mieszkańców całych niemal Górnych Węgiei. Przybywali Morawianie, zwłaszcza Hanacy. Sława Matki Boskiej Frydeckiej docierała także do odległych zakątków Górnego Śląska – jej wizerunek znajduje się choćby na obrazie wotywnym, ufundowanym przez uzdrowionego z choroby Andrzeja Kuźmę, pana na podgłwiwickiej Kuźni Nieborowskiej. Frydeckie sanktuarium zyskało sobie także uznanie mieszkańców Księstwa Cieszyńskiego, uprzednio pielgrzymujących przede

Fot. JAKUB SKALKA

Średniowieczne i wczesnonowoczesne dzieło położone na granicy śląsko-morawskiej miejsciny pominię. Wspomnę zaledwie hrabiego Franciszka Euzebiusza z Oppersdorfu, właściciela dóbr frydeckich, który w polskiej historii zapisał się przede wszystkim jako ten, który w czasie Potopu udzielił schronienia polskiemu królowi (za co nadano mu tytuł szlachecki). Za jego czasów i z jego fundacji miejscowy kamieniarz wykonał z piaskowca figurę Matki Bożej z Dzieciątkiem. W ich ręce artysta włożył berło i jabłko, na głowy – korony. Pod stopami Maryi umieszcili półksiężyc, a całość przedstawienia spoczęła na cokole na wzgórzu Vapienky.

Nie wiadomo, kiedy po raz pierwszy dziejące się na wzgórzu dziwy przyciągnęły uwagę mieszkańców – o cudownej światłości i pięknym śpiewie, które miały rozchodzić się zeń po okolicy, wspominają jako pierwsze archiwalia z 1700 roku. Z biegiem czasu coraz więcej dokumentów wzmiankowało o pątnikach z coraz dalszych stron, docierających z prośbami i modlitwą do stóp figury. Z uwagi na rosnącą popularność wizerunku wystawiono kaplicę, w której został umieszczony, a z czasem rozpoczęto starania o budowę kościoła, zdolnego pomieścić przybywające tłumy.

W 1759 roku, po 19 latach, ukończono budowę świątyni, będącej wówczas jedną z największych na Śląsku. Konsekrował ją biskup wrocławski Filip Gotthard Schaffgot-

wszystkim do Kalwarii Zbryduńskiej. Górali śląskich prowadził tam już beskidzki misjonarz o. Leopold Tempes. Do dziś w kościele w Istebeny znajduje się niewielka kopia figury Matki Boskiej Frydeckiej; nieco większa na Trzycatku, gdzie cała świątynia zyskała jej wezwanie. Wiemy, że w drodze do sanktuarium udawali się także mieszkańcy Pogwizdowa, Brennej, Górek, Dziećmic, Skoczowa i Strumienia. Prócz wzmianek w kronikach oraz krzyży pielgrzymkowych, zachowanych do dziś w Cieszynie, Lipowcu i Istebeny, świadectwem znaczenia Frydka dla życia religijnego dawnych Cieszyńiaków są także przynieszone stamtąd dewocjonalia – takie jak figurki-miniaturki, zachowane w zbiorach Muzeum Śląska Cieszyńskiego, kapliczek oraz prywatnych zbiorach. Drewniane, złożone, ze szklanej porcelany, przypominają o dawnej wielkości Śląskiego Lourdes, duchowego serca Śląska Austriackiego, o którym dziś pamiętają tylko nieliczni. A szkoda!

Tacy byliśmy. Gdy nam śpiewał Krzysztof Krawczyk

Sobota 10 września, godz. 12.15

PIĄTEK 9 WRZEŚNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Zakończaj się w Polsce. Krasnystaw **7.00** Wojciech Cejrowski - bosy przez świat. Peru **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Alfabet Andrzeja Dobosza **11.30** Na sygnale. Pozukiwany (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** M jak miłość (s.) **14.00** Szansa na sukces. Opole **2022** 2. Myslovitz **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Bolek i Lolek wyruszają w świat **15.40** Bajki naszych rodziców. Sceny z życia smoków **16.00** Ja to mam szczęście! (s.) **16.30** Na sygnale. Pozukiwany (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Zakończaj się w Polsce. Jabłonna **17.55** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Polonia Express **19.10** Olá Polonia **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Ratownicy (s.) **21.10** 6. Biesiada Cygańsko-Słowiańska **22.00** Zoom Polonii **22.05** Polonia 24 **22.35** Dziewczynny z Lwowa 4. Szybki kurs dryfowania (s.).

SOBOTA 10 WRZEŚNIA

6.30 Tacy byliśmy. Gdy nam śpiewał Krzysztof Krawczyk **6.55** Wojownicy czasu. Dwie bitwy, czyli Tomaszów Lubelski 1939 **7.25** Na ratunek ogrodowi **7.55** Pytanie na śniadanie **12.05** Księga Ksiąg. Elizeusz i Aramejczycy (s.) **12.30** Awantura o Basię **13.05** Fajna Polska. Kolobrzeg **14.05** Ratownicy (s.) **15.00** Tacy byliśmy. Gdy nam śpiewał Krzysztof Krawczyk **15.30** Okrasa łamie przepisy. Kurki na trzy sposoby **16.05** Kabaret. Super Show Dwojki 3 (pr. roz.) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Program rozrywkowy **18.40** Informacje kulturalne **19.00** Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.15** Wiadomości, sport, pogoda **21.05** 1920. Wojna i miłość (s.) **22.00** Uwaga - premieral. Czujak **23.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej).

NIEDZIELA 11 WRZEŚNIA

6.00 Hity wszech czasów **6.55** Tygrysy Europy. Żółte wyciszenie (s.) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.10** Ziarno. Księga **11.40** Życie według świętego Jana Pawła II. Cierpienie **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Aniol Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Słowo na niedzielę. Przepis na odkrycie miłosierdzia, czyli gbur na lotnisku **13.00** Transmisja mszy świętej z sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Sędziszowie Małopolskim **14.15** Tygrysy Europy. Serce nie służy (s.) **16.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Powroty **18.30** Co dalej? **19.10** Informacje kulturalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ojciec Mateusz (s.) **21.15** Handlarz cudów **23.25** Słownik polsko@polski.

PONIEDZIAŁEK 12 WRZEŚNIA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) **6.30** Sakrament chorych **6.50** Rok 1982. Kalendarium **7.00** Okrasa łamie przepisy. Kurki na trzy sposoby **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama

kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Polonia Express **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** 1920. Wojna i miłość. Szwadron (s.) **13.05** Ojciec Mateusz (s.) **14.00** Film dokumentalny **15.00** Wiadomości **15.20** Figu Migu na planecie Czochochras. Kwadratowy taniec **15.35** Zwierzaki Czytali. Odkrywy **15.50** Ale talent. Breloczek na klucze **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.55** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.30** Informacje kulturalne **18.55** Kamperem po południu **19.20** Polacy światu **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Czas honoru. Ultimatum Rainera (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Film dokumentalny **23.30** Leśniczówka (s.).

WTOREK 13 WRZEŚNIA

06.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Co dalej? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.30** Panorama kraj **10.40** Pytanie na śniadanie **11.10** Kamperem po południu **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Czas honoru (s.) **14.05** Giganci historii. Kazimierz Górski, trener wszech czasów i jego Orły **15.00** Wiadomości **15.15** Przystanek Historia **15.35** Przyjaciele Misia i Margolci. Gdzie jest trullik **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Studio Wschód **17.55** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Polonia Express **19.10** Nad Niemnem **19.10** Studio Lwów **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ojciec Mateusz II (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Pokolenia pokoleniom **23.30** Leśniczówka (s.).

ŚRODA 14 WRZEŚNIA

06.00 Polonia 24 **6.30** Poland in Undiscovered. Solina **6.45** Powroty **7.00** Qulszol - kulinarne potyczki **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.40** Pytanie na śniadanie **11.10** Studio Lwów **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ojciec Mateusz II (s.) **14.00** Pokolenia pokoleniom **15.00** Wiadomości **15.20** Aniomowanki. Rodzina Treflików. Perelka **15.40** Nela Mała Reporterka. Czarny las **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Mały kawałek Polski **17.55** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Kierunek Zachód **19.10** Magazyn z Wysp **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Nad rozlewiskiem... (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Leśniczówka (s.).

CZWARTEK 15 WRZEŚNIA

6.30 Słownik polsko@polski **7.00** Co dalej? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.30** Panorama kraj **11.10** Nad Niemnem **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Nad rozlewiskiem... (s.) **13.55** Trzy mosty **14.25** Sierpem w plecy **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Reksio **15.40** Bajki naszych rodziców. Pomysłowy wnuczek **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.45** Szlakiem lubelskich sztetli. Lubartów **17.55** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Wilnoteka **19.10** W obiektywie Polonii. Wschód **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Głina 2 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Trzy mosty **23.00** Sierpem w plecy **23.40** Leśniczówka (s.).

Halina Twardzik członkiem Polonijnej Rady ds. Turystyki

W Domu Polonii na Zamku w Pułtusku, będącym jednocześnie Światowym Centrum Polonii im. J. I. Paderewskiego odbyła się w zeszłym tygodniu uroczysta inauguracja Rady Polonijnej Centrum Turystyki Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Udział w niej wzięli Członkowie Rady Krajowej SWP na czele z prezesem „Wspólnoty Polskiej” Dariuszem Piotrem Bonisławskim, Prezes Polonijnej Organizacji Turystycznej Rafał Szymtke, prezesi oddziałów terenowych SWP oraz specjaliści polonijni i krajowi zajmujący się tym obszarem aktywności. W składzie polonijnej rady znalazła się również Halina Twardzik, prezes PTTS „Beskid Śląski”.

Prezes Dariusz Piotr Bonisławski w trakcie przedstawiania wieloletniego dorobku „Wspólnoty Polskiej” w dziedzinie promocji i organizacji turystyki dedykowanej Polakom mieszkającym poza granicami ojczyzny, co jest sprawdzoną formą łączenia Polonii z Polską, zwrócił uwagę, że powodzenie takich przedsięwzięć uzależnione jest od atrakcyjności oferty, która winna zawierać elementy zarówno edukacyjne z pogranicza historii, kultury a w niej również nauki rodzimego języka, jak i wypoczynku, często połączonego z aktywnością sportową oraz rozwoju Domów Polonii, które stanowią naturalną i przyjazną bazę dla pobytów Polaków z zagranicy w naszym kraju. Te wektory wyznaczają też kierunki działania „Wspólnoty Polskiej” w przyszłości, zaś Rada ds. Turystyki służyć będzie doświadczeniem swoich członków w opracowaniu konkretnych planów ich realizacji.

Na posiedzeniu wręczono zostającą nominację członkom nowo powstałego ciała doradczego Stowarzyszenia, zaś prezes Bonisławski w szczególny sposób podziękował

Halina Twardzik.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

bezpośredniemu organizatorowi Janowi Korsakowi, od lat zajmującemu się w SWP zagadnieniami turystyki polonijnej i gospodarzowi miejsc dyrektora Domu Polonii Michałowi Kisielowi za doskonałe przygotowanie merytoryczne i logistyczne spotkania.

Można by dodać, że owa sprawność organizacyjna „Wspólnoty

Polskiej” (którą dostrzec można w każdym jej przedsięwzięciu) potwierdziła tylko to, co w turystyce jest tak istotne – rzetelność, skrupulatność i odpowiedzialność naszego środowiska we wszystkim, co robi na rzecz Polonii od ponad 30 już lat.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”/jb

SKŁAD POLONIJNEJ RADY DO SPRAW TURYSTYKI

KATARZYNA CZYZYCKA – dyrektor Programowy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli SWP
KAZIMIERZ DOBRZAŃSKI – dyrektor Domu Polonii w Krakowie
TOMASZ GŁOWIŃSKI – wiceprzewodniczący Rady Krajowej SWP, Prezes Oddziału Dolnośląskiego SWP
ADAM HLEBOWICZ – członek Rady Krajowej, Dyrektor Biura Edukacyjnego IPN
JAN KORSAK – członek Rady Krajowej, Przewodniczący Rady
ARTUR LUDKOWSKI – dyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie
HONORATA PIERWOLA – prezes SPATA
RAFAŁ PIOTROWSKI – prezes Oddziału SWP w Częstochowie
JÓZEF RATAJSKI – prezes Związku Pracodawców Turystyki LEWIATAN
TOMASZ RÓŻNIAK – skarbnik, Sekretarz Generalny SWP
HALINA TWARDZIK – prezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Sportowego „Beskid Śląski” w Republice Czeskiej
TATIANA WEISS – dyrektor Biura Zarządu Krajowego SWP
IZABELA WYSZOWSKA – prezes Oddziału Wielkopolskiego SWP w Poznaniu

Narodowe czytanie w Wilnie

W kawiarni „Sakwa” w Wilnie odbyła się 1 września kolejna edycja Narodowego Czytania. Tym razem wybór organizatorów padł na „Ballady i romanse” wiersza narodowego Adama Mickiewicza. Patronat nad wydarzeniem objął prezydent RP Andrzej Duda. Wydarzenie zorganizował Instytut Polski w Wilnie oraz Wydział Konsularny Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

W programie znalazł się m.in. wykład dr Ireny Fedorowicz z Uniwersytetu Wileńskiego o czasach, w których dzieło wieszczka powstało. Jednym z punktów wieczoru była także inscenizacja kilku scen z wybranych ballad w wykonaniu aktorów Polskie-

Wybór padł na „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza.
Fot. MARIAN PALUSZKIEWICZ

go Studia Teatralnego w Wilnie i Teatru Polskiego w Wilnie, teatru „Wędrówka” z Gimnazjum

św. Rafała Kalinowskiego w Niemnieu.

„Kurier Wileński”/LITWA

SPORT

Świątek polubiła Nowy Jork, w październiku polubi Ostrawę

US Open nigdy nie był ulubionym turniejem wielkoszlemowym dla dwukrotnej triumfatorce French Open, Igi Świątek. Wszystko zmieniło się w tym roku – Polka w roli pierwszej rakiety świata awansowała w czwartek naszego czasu do półfinału w Nowym Jorku, osiągając największy sukces w karierze, biorąc pod uwagę grę na kortach Flushing Meadows w nowojorskiej dzielnicy Queens. Świątek o finał miała walczyć dziś nad ranem z Białorusinką Aryną Sabalenką, szóstą zawodniczką rankingu WTA. Bliżej na www.glos.live.

Janusz Bittmar
Ćwierćfinałową rywalkę, Amerykankę Jessicę Pegula, Polka pokonała w dwóch setach 6:3, 7:6, prezentując swój ulubiony, ofensywny tenis. Zacięty był tylko drugi set, który Świątek rozstrzygnęła w tie-breaku. Poza tym scenariusz walki napisany był idealnie dla Polki, która dyktowała tempo gry, a w krytycznych momentach posiłkowała się dobrym serwisem. Dzisiejszy pojedynek półfinałowy pomiędzy Świątek a Sabalenką był ostatnim meczem w rozkładzie jazdy przewidzianym dla tej strefy rozgrywek.

Dobre wieści z US Open to nie wszystko, co Iga Świątek ma do zaoferowania swoim fanom. W terminie od 3 do 9 października Polka będzie główną gwiazdą ostrawskiego turnieju AGEL Open.

Iga jest polską ambasadorką naszego turnieju. Wierzę, że zważy do Ostrawy mnóstwo polskich kibiców – stwierdził na konferencji prasowej Tomasz Petera, szef agencji Perinvest, organizatora imprezy. Pula nagród w ostrawskim turnieju rangi WTA wynosi 750 tys. euro, budżet turnieju to 50 milionów koron. Wśród gwiazd tenisa, które potwierdziły udział w Ostrawie, znajdują się m.in. Karolina Plíšková (RC), Anett Kontaveit (Estonia), Maria Sakkari (Grecja) czy Viktoria Azarenka (Białoruś). Z numerem 1

Iga Świątek.
Fot. WTA

zostanie rozstawiona Iga Świątek. Turniej zagości w Ostrawie Arenie.

PIĘKA RĘCZNA – EKSTRAŁIGA MĘŻCZYZN: Hranice – Karwina (sob., 17.30).

Ambitne plany hokeistów Witkowiec

Awans co najmniej do półfinału – taki ambitny cel wyznaczyli sobie hokeiści Witkowiec u progu nowego ekstraklasowego sezonu. Najwyższa klasa hokejowych rozgrywek rusza w połowie września, w Ostrawie zaś odkryli karty wcześniej, niż w sąsiednim Trzyńcu walczącym w tym sezonie na dwóch frontach – ekstraklasie i Lidze Mistrzów.

Do nowego sezonu przystępujemy z pokorą, ale zarazem z ambitnym planem przebicia się do półfinału rozgrywek. W ostatnich latach tego typu odważne deklaracje nie należały w Ostrawie do tradycji, a warto sprawę postawić jasno. Kibice zasługują na ambitny hokej – stwierdził na konferencji prasowej Roman Šimčík, dyrektor sportowy HC Witkowiec Ridera.

Drużyna, która w poprzednim ekstraklasowym sezonie znalazła się w gronie ośmiu najlepszych drużyn play off, odpadając z walki o medale w ćwierćfinale, w sezonie 2022/2023 celuje znacznie wyżej. W realizacji tych planów mają pomóc m.in. nowi hokeiści, zakontraktowani w letnim okienku transferowym. Zwłaszcza pozyskany z Komety Brno napastnik Peter Mueller

miałby grać pierwsze skrzypce w ataku. Amerykański snajper przkonał do siebie ostrawskich kibiców już w meczach sparingowych, ale jak sam podkreślił, w spotkaniach o stawkę potrafi się jeszcze bardziej zmotywować. – Nie mogę się doczekać chwili, kiedy zacznę strzelać bramki dla Witkowiec w ekstraklasie. Czuję wsparcie ze wszystkich stron, ta energia potrafi niesamowicie uskrzydlić – zdradził Mueller, który włączył się do letnich treningów z nowym zespołem zaraz w lipcu. – Nie zwlekalem, od razu przyleciałem ze Stanów do Ostrawy, by jak najlepiej zaaklimatyzować się w drużynie – zaznaczył amerykański napastnik.

W Witkowicach letnie ruchy kadrowe zrobiły wrażenie na rywalach. Drużynę trenera Miloša Holania wzmocnił nie tylko Mueller, ale kolejnych siedmiu nowych zawodników. Duże nadzieje trenerzy wiążą m.in. z napastnikiem Romanem Púčkiem ze Wsecina, z zagranicy do Ostrawy trafił obrońca Mário Grman (HPK Hämeenlinna) i Willie Raskob (HK Nitra). W ramach czeskiej ekstraklasy z Pardubic do Witkowiec przeprowadził się słowacki obrońca Juraj Mikuš, znany z bezpardonowej gry, ale też

W Witkowicach ostatnio sporo się dzieje. Ambicje klubu ustabilizowanego finansowo są duże.
Fot. PETR KOJALA/hc-witkowiec

smykałki do akcji ofensywnych. Co ważne – w Witkowicach pozostają napastnicy Dominik Lakatoš i Roberts Bukarts, którzy w zeszłym sezonie stanowili ofensywną siłę zespołu znad Ostrawicy. Jest też jednak druga strona medalu – z powodu wojny w Ukrainie w ostrawskim zespole walizki spakował bramkostrzelny rosyjski obrońca Aleksiej Solowjew, który wrócił do ligi KHL (Sibir Nowosibirsk). Karierę zakończył z kolei doświadczony defensor Roman Polák.

Kapitan zespołu Lukáš Krenžel-

lok skwitował z zadowoleniem ambitne cele trenerów i wiodarzy klubu. – Warunki w Witkowicach mamy świetne. Teraz tylko od nas samych zależy, czy sprostamy oczekiwaniom. Myślę, że stać nas na dobry hokej w tym sezonie – zadeklarował napastnik.

Ostrawianie w letnim okresie przygotowawczym zaliczyli dziewięć spotkań kontrolnych, z tego sześć zwycięskich. Trzy porażki podopieczni Miloša Holania zanotowali podczas obozu w Szwajcarii. – W Szwajcarii wróciłem z

OFERTA

BIEGI PRZEŁAJOWE – BESKIDZKI DOGMARATON: dziś od 9.00 w Gutach.
PIĘKA NOŻNA – FORTUNA LIGA: Banik Ostrava – Pardubice (niedz., 16.00). FNL: MFK Karwina – Sparta Praga B (dziś, 17.00), FK Trzyniec – Wyszów (sob., 10.15). **DYWIZJA F:** Nowy Jiczyn – Bogumin (sob., 10.15), MFK Karwina B – MFK Hawierzów (niedz., 10.15). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Cz. Cieszyn – Koberzyce (sob., 10.30), Slavia Orłowa – Wracimów, Rzepiszcz – Datynie Dolne (sob., 16.00). **IA KLASA – gr. B:** Sucha Góra – Olbrachcice, Luczina – Stonawa, Czeladna – L. Piotrowice, Dobratice – Jablonków (sob., 16.00), Liboń – Bystrzyca, Raszkowice – Śmitowice (niedz., 16.00). **IB KLASA – gr. C:** Sedliszcz – Nydek, Gnojnik – B. Rychwałd, Pietwałd – Dzieńmorowice, Oldrychowice – Żuków Górny, Baszka – Wędrzyń (sob., 16.00), Wierzniewice – Inter Piotrowice (niedz., 16.00). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** G. Hawierzów – Dąbrowa, V. Bogumin – Cierlicko, Sn Hawierzów – S. Pietwałd, Lutynia Dolna – FK Cierlicko 2022 (sob., 16.00), Sucha Góra B – Hawierzów B (niedz., 10.45). **MISTRZOSTWA POWIATU FRYDEK-MISTEK:** Mosty k. J. – Niebory, Wojkowice – Milików (sob., 16.00), Śmitowice B – Toszonowice (niedz., 10.00), Gródek – Chlebowice, Metyłowice – Pisek, Nawisie – Bukowiec (niedz., 16.00). **HOKEJ NA LODZIE – LIGA MISTRZÓW:** HC Stalownicy Trzyńiec – Skellefteå AIK (dziś, 17.00). **PIĘKA RĘCZNA – EKSTRAŁIGA MĘŻCZYZN:** Hranice – Karwina (sob., 17.30).

(jb)

KADRA HC WITKOWICE RIDERA

Bramkarze: Aleš Stezka, Lukáš Klimeš, Darek Bartošaš
Obrońcy: Lukáš Kovář, Jakub Stehlik, Petr Gewiese, Patrik Koch, Juraj Mikuš, Mário Grman, Daniel Krenželok, Willie Raskob, Tomáš Machů, René Smolka, Denis Puchala, Matěj Přečlik, Michal Bystrň
Napastnicy: Peter Mueller, Dominik Lakatoš, Tobias Lindberg, Marek Kalus, Petr Fridrich, Petr Chlán, Jan Bernovský, Vojtěch Lednický, Josef Krejsa, Rastislav Dej, Rostislav Marosz, Lukáš Krenželok, Roberts Bukarts, Roman Půček, Jiří Tvrđý, Matyáš Melovský, Alek Kotásek, Peter Krieger
Trenerzy: Miloš Holaň, Radek Philipp

obłoków na ziemię. Rywale odkryli nasze słabe strony – podkreślił Holaň. Wczoraj, po zamknięciu numeru, Witkowicze w sprawdzianie generalnym zaprezentowały się pod Szpilberkiem. Czwartkowa sparingowa konfrontacja z Kometą Brno wyłoniła konkretne wskazówki dla trenerów przed ostrym startem ekstraklasowego sezonu. 16 września w 1. kolejce 2022/2023 ostrawianie zmierzą się na wyjeździe z Litwinowem. (jb)

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYŃ: Szklana menażeria (11, godz. 17.30); **SCENA CZEŚKA – CZ. CIESZYŃ:** Divá Bára (10, godz. 17.30).

CO W KINACH

BYSTRZYCA: Zaginione miasto (10, godz. 19.05); **JABLONKÓW:** Sonic 2. Szybki jak błyskawica (9, godz. 18.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Arvéd (9, 11, godz. 17.30); Nope (9, godz. 20.00); Minionki 2. Wejście Gru (10, godz. 15.00); Jan Žižka (10, godz. 17.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Arvéd (9, 11, godz. 17.30); **CZ. CIESZYŃ – Central:** Lunatyk (9, godz. 16.30); Arvéd (9, godz. 19.00); Nope (10, godz. 15.30); Jan Žižka (10, 11, godz. 20.00); Człowiek Rakiet (11, godz. 15.00); Słowo (12, godz. 17.30); **CZ. CIESZYŃ – Central:** Lunatyk (9, godz. 16.30); Arvéd (9, godz. 19.00); Nope (10, godz. 15.30); Jan Žižka (10, 11, godz. 20.00); Człowiek Rakiet (11, godz. 15.00); Bestia (11, godz. 17.30); **KARWINA – Centrum:** Jan Žižka (9, 10, godz. 17.00, 20.00); 11, godz. 17.00); DC Liga: Super-Pets (10, godz. 14.30); Princezna rebelka (11, godz. 14.30); Jan Žižka (11, godz. 17.00); Strifavka (11, godz. 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum:** Strifavka (10, 11, godz. 17.00); Powodzenia, Leo Grande (10, 11, godz. 18.00); Jan Žižka (10, 11, godz. 19.30); Sonic 2. Szybki jak błyskawica (11, godz. 10.00); Zakletá jaskyně (12, godz. 17.00); Arvéd (12, godz. 18.00); Sierrta (12, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYCJE:** po-pt: godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają 14. 9. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie legendy śląskie. **CIERLICKO** – Komitet Organizacyjny Obchodów 90. rocznicy tragedii Żwirki i Wigury zaprasza 11. 9. na uroczystość wspomnieniową. W ramach obchodów o 11.00 odbędzie się msza św. w intencji lotników w kościele na Kościelcu, o 12.45 rozpocznie się uroczystość patriotyczna na Żwirkowisku, z udziałem wojskowej asysty honorowej Sił Powietrznych Wojska Polskiego, o 14.30 w DPZW odbędzie się oficjalne otwarcie wystawy pt. „Żwirki i Wigury start do wieczności” przygotowanej przez Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie. Wystawę oraz ekspozycję stałą w DPZW pt. „Bohaterowie przestworzy” można obejrzeć 9. 9.-11. 9. w godz. 10.00-18.00. Zainteresowanych w późniejszym terminie prosimy o kontakt pod nr. tel. +420 602 688 484 lub e-mail: dompolskizw@gmail.com.

COEXISTENTIA – Zaprasza na konferencję prasową przed wyborami komunalnymi i spotkanie z kandydatami ruchu politycznego Coexistentia we wtorek 13. 9. o godz. 16.30 w Domu PZKO w Wierznioicach. **▲** zaprasza na konferencję prasową przed wyborami komunalnymi i spotkanie z kandydatami ruchu politycznego Coexistentia w czwartek 15. 9. o godz. 16.30 w Domu PZKO w Nawsiu.

KARWINA – Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza do udziału w spotkaniu pt. „Rządzą nami emocje. Jak się z tym zmierzyć?”, które poprowadzi Ewa Katruśak, założycielka organizacji „Célé Česko čte dětem” 13. 9. o godz. 17.00 w sali kinowej budynku biblioteki w Karwinie-Mizerowie. W programie m. in. promocja książek związanych z tematem, czytanie sceniczne oraz warsztaty plastyczne dla dzieci.

NYDEK – Gmina zaprasza 10. 9. na obchody jubileuszu 180. rocznicy wzniesienia budynku polskiej szkoły ewangelickiej oraz 100. rocznicy założenia czeskiej szkoły w Nydku. W programie m.in.: godz. 14.00 rynek w Nydku – odsłonięcie tablicy pamiątkowej oraz wytyczenie fundamentów dawnej polskiej szkoły ewangelickiej; godz. 15.00 Nydek – Dřevionka: wernisaż wystawy pt. „Z dziejów szkolnictwa w Nydku” autorstwa J. Szymeczka i M. Steffka.

PTM – Zaprasza na spotkanie członków i sympatyków PTM 16. 9. o godz. 18.00 w świetlicy MK PZKO w Suchej Średniej, przy ul. Budovatelů 3. W trakcie spotkania spróbujemy odpowiedzieć sobie między innymi na pytanie: „Czy ta ludzkość zmieściłaby się w jednej kostce cukru?”. **PTTS „BŚ”** – Zaprasza 11. 9. na wspólny spacer z Cz. Cieszyńska na Kościelcu, gdzie odbędzie się obchody 90. rocznicy polskich lotników Żwirki i Wigury. Wychodzimy z dworca kolejowego w Cz. Cieszyń o godz. 9.30. Trasa około 10 km. Prowadzi M. Sodzawiczny, tel. 736 149 297.

▲ zaprasza 14. 9. na spacer po Cierlicku. Startujemy z przystanku autobusowego Cierlicko-Grodziszcz, U Stonávky o godz. 11.00. Dojazd autobusem nr 735 z Cz. Cieszyń o godz. 10.35, z Hawierzowa, przystanek Cieszyńska o godz. 10.40. zakończenie w Cierlicku – Restauracja Hájenka. Trasa 4,5 km. Prowadzi W. Piekarska, tel. 737 818 785

▲ zaprasza 27. 9. na autokarową wycieczkę do Opola, jednego z najstarszych miast w Polsce, położonego nad Odrą, historycznej stolicy Górnego Śląska. Zwiedzimy jego starówkę i ciekawe symboliczne miejsca. Wycieczkę prowadzi I. Mierzwa, tel. 723 823 435. Cena wycieczki: 350 kc. Są wolne miejsca.

KLUB SENIORA „PRZYJAŹŃ” – Zaprasza swych członków i sympatyków na spotkanie 12. 9. o godz. 17.00 do Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie. **ORŁOWA-PORĘBA** – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków w sobotę 17. 9. o godz. 14.00 na Pożegnanie Lata do ogrodu obok Domu PZKO. W programie Zespół „Olzanki” z Olzy, zagra „Old Boys Band”. **▲** Zarząd MK organizuje w dniu 21. 9. wycieczkę do zamku Krawarz i do Sleského zemského muzeum w Opawie. Informacje i zgłoszenia pod nr. 731 252 669.

WĘDRYŃA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie we wtorek 13. 9. o godz. 15.00 w „Czytelni”. W programie wystąpi była mistrzyni Republiki Czeskiej w jeździe figurowej na lodzie Ivana Buzkova (Hudziecowa). **WIERZNIOWICE** – Zarząd MK zaprasza w czwartek 15. 9. o godz. 17.00

do Domu PZKO na prezentację gwarowej mapy Wierzniovic. Prezentację będą prowadzić prof. Daniel Kałużebiec i Marcel Balcarek.

OFERTY

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu – zadzwonił: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. Gr-021

WSPOMNIENIA

Kto był miłowany, nie będzie zapomniany.
Dzisiaj, 9 września 2022, mija rok, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Ukochana Mamusia, Babcia i Prababcia

DANUTA BIAŁOŻYTOWA
z domu Wigłasz, zamieszkała w Gródku, dawniej w Orłowej-Łazach
zaś 12 września 2022 minie 30. rocznica śmierci Jej Męża i naszego Ojca i Dziadka

PAWŁA BIAŁOŻYTA
Nasze myśli powracają do chwili, kiedy byli z nami. Dziękujemy wszystkim, którzy razem z nami poświęcili Im chwilę pamięci i wspomnień.
Najbliżsi. Gr-530

We wrześniu mija 80. rocznica tragicznej śmierci **śp. JANA CZADERA** urodzonego 30 kwietnia 1898 w Podoborze
W latach 1925-1939 był woźnym w szkole wydziałowej w Czeskim Cieszyń. Od początku okupacji hitlerowskiej zaangażowany był w ruch oporu. Zginął podczas przesłuchania 5. 9. 1942 w Cieszyń. Nigdy nie zapomnimy.
Córki Bronisława, Hania i syn Leon z rodzinami. Gr-533

Dzisiaj, 9 września, mija jedenasta rocznica śmierci **śp. FRANCISZKI HELENY RZYMANOWEJ** z Orłowej-Poręby
która 22 października obchodziłaby 99. urodziny. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. Gr-518

Dnia 11 maja 2022 minęła 1. rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teści, Dziadek i Pradziadek

śp. WALTER STRYJA
W tych dniach przypominamy sobie również 80. rocznicę jego urodzin. O chwilę żadamy i ciepłych wspomnień proszą żona z najbliższą rodziną. Rk-067

Dnia 11 września 2021 zatrzymało się niespodziewanie szlachetne serce Najdroższego Męża, Ojca, Teścia, Brata i dobrego Kolegi

inż. STANISŁAWA ZAWADZKIEGO
z Czeskiego Cieszyń
Wszystkich, którzy Go znali i kochali o chwilę żadamy, pamięć i modlitwę proszą żona i synowie z rodzinami. Gr-527

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT – Zapraszamy 11. 9. o godz. 16.00 do kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego na koncert XVIII Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie organy”. Na organach zagra Marieta Puhovichowa ze Stowacji.

NEKROLOGI

*Tys bowiem nadzieję moją, Panie,
Boże, tys ufnością moją od młodości mojej.*
Psalm 71:5
W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 5 września 2022 zmarła po długiej i ciężkiej chorobie w wieku 91 lat nasza Najukochańsza Mama, Babcia, Prababcia, Siostra, Teściowa, Szwiagerka, Kuzynka i Ciocia
śp. ANNA BAŁONOWA
z Datyni Dolnych
Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 12 września o godz. 15.00 z kościoła ewangelickiego w Błędowicach.
W smutku pogrążona rodzina. Gr-531

*Kto kochał, nie zapomni,
kto znał, niechaj wspomni.*
W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 5 września 2022 zmarł w wieku 78 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teści i Wujek
śp. JAN BARTOLEC
urodzony w Stonawie, zamieszkały w Karwinie-Raju
Ostatnie pożegnanie z naszym Drogim Zmarłym odbędzie się w sobotę 10 września 2022 o godz. 10.00 w kościele ewangelickim w Stonawie. Zasmucona rodzina. Rk-070

*Nie zmarł ten,
kto w sercach żyje...*
W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 5 września 2022 zmarł w wieku 83 lat nasz Kochany Ojciec, Teści, Dziadek, Pradziadek, Brat, Szwiager i Wujek
śp. TADEUSZ OW CZARZY
zamieszkały w Karwinie-Raju
Pogrzeb naszego Drogiego Zmarłego odbędzie się we wtorek 13 września 2022 o godzinie 14.00 w kościele katolickim w Karwinie-Frysztacie, a następnie Zmarły zostanie przewieziony na stary cmentarz w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina. Gr-534

Żegnaj przyjacielu, przyszedł czas rozstania...
Swoją ziemską wędrówkę zakończył niezwykle uprzejmy, dobry, bezinteresowny społecznik i Polak – patriota
śp. TADEUSZ OW CZARZY
W maju otrzymał Odznak Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Ciężko jest żegnać koleżę z chóru „Dźwięk”, przyjaciela z Klubu Seniora i ofiarnego członka zarządu Koła.
Synom z rodzinami oraz bratu wujowi najgłębszego współczucia składa Zarząd MK PZKO w Karwinie-Raju. Gr-535

*Przestano bić serce Twe pełne zmęczenia,
nie było ze stali, nie było z kamienia.
Zmęczone bólem przestano bić,
nie było lekarstwa, dzięki któremu mogło być żyć.
Kto zna Cię, wie, jaki ból w sercach znośić musimy,
wie również to, co w Tobie tracimy.*
W głębokim żalu zawiadamiamy, że po krótkiej i ciężkiej chorobie zmarł 4. 9. 2022 w wieku 88 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Brat, Teści, Szwiager, Dziadek, Pradziadek i Wujek
śp. WŁADYSŁAW WOREK
ur. w Kameszniczy, zamieszkały w Markłowicach Dolnych
Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 9 września 2022 o godzinie 14.30 z kościoła katolickiego w Stonawie. W smutku pogrążona rodzina. Rk-066

Znajdź nas na Facebooku

Znajdź nas na YouTube

PROGRAM TV

PIĄTEK 9 WRZEŚNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 9.00 O krok od nieba (s.) 9.55 13 komnata T. Etzlera 10.25 Gdzie mieszkały księżniczki 10.45 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.10 Reporterzy TVC 15.00 Bez kobiety i tabaki (s.) 15.55 Uśmiechy Jana Hartla 16.35 Lopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Panoptikum miasta Pragi (s.) 21.10 Wszystko-party 22.05 Przygotuj Sherlocka Holmesa (s.) 23.55 Bananowe rybki 0.25 AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry 8.30 Podróż po Damaszku 8.55 Meksyk 9.50 Olbrzymie zakłady naprawcze 10.45 Niesamowity koliber 11.35 Tajemnice jelenia europejskiego 12.30 Na pustkowiach! 12.45 Bawaria i jej pustkowiach 13.45 11 września 2001: Ucieczka z piekła 14.35 Hitler i jego krag zła 15.30 Rodopy 16.05 Milos Forman 17.05 Świątynia 17.30 Północne Włochy 18.25 Świat na talerzu 18.55 Lotnicze katastrofy 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 W imię przyjaźni (film) 21.40 Sto dni w Palermo (film) 23.20 Balthazar (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.40 Pan Profesor (s.) 10.50 Pościg 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Ubezpieczalnia Szczęście (s.) 13.35 Dr House (s.) 15.25 Zamienimy się znanymi 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Szyby i wściekły II (film) 22.30 Ciemniejsza strona Greya (film) 0.50 Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Zoo (s.) 10.30 Strażnik Teksasu (s.) 11.30 Rizzoli & Isles (s.) 12.30 Komisarz Rex (s.) 13.35 Agenci NCIS (s.) 14.40 Tak jest, szefie 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Mój mąż sobie z tym poradzi 21.35 Wydział zabójstw (s.) 22.55 Tak jest, szefie! 0.05 Policja w akcji.

SOBOTA 10 WRZEŚNIA

TVC 1
6.00 Śladami gwiazd 6.25 Lopatologicznie 7.30 Bajka 8.15 Gorzko! (film) 9.10 Uśmiechy Radka Brzobohatego 9.50 Wędrowni po Czechach przyszłości 10.20 Sprawy siostry Bonifacji (s.) 11.05 Wszystko-party 12.00 Z metropolii. Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 O skrzydłach Morfeusza (bajka) 14.10 Siostry róż (bajka) 14.55 Złocenie dla pani na zamku (film) 16.20 Hercule Poirot (s.) 17.55 Cudowne ziola 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Cuda natury 21.20 Miroslav Donutit ponownie w Lucernie 22.15 Komisarz Maigret i Flandamorie (film) 23.45 Miejsce zbrodni – Drezno (s.).

TVC 2
6.00 Niemcy a zimna wojna 6.50 Człowiek jako ssak 7.45 Praskie konfrontacje 8.10 100 cudów świata 9.05 Na rowerze 9.20 Z kucharzem dookoła świata 10.15 Podróż po północnej Is-

landii 10.40 Lotnicze katastrofy 11.30 Auto moto świat 11.55 Zapachy serbskiej kuchni z Miroslavem Donutitem 12.25 Babel 12.55 Zaginione egipskie skarby 13.40 Atak (film) 15.25 Kamera w podróży 16.20 Świat na talerzu 16.45 Pies w życiu człowieka 17.35 Cudowna planeta 18.25 Świat zwierząt 19.20 Sąsiedzi 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Robin Hood: Książę złodziei (film) 22.25 Królowie nocy (film) 0.20 De Gaulle (s.).

NOVA
6.05 Tom & Jerry Show (s. anim.) 6.55 Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) 8.15 Niesforna Zuzia (film) 10.20 Przyprawy 11.25 Dźwięki TV Nova 12.00 Poradnik domowy 13.10 Pojedynk na talerzu 14.05 Dwa tygodnie na miłość (film) 16.10 Duże dzieci (film) 18.15 Comeback (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Pościg – wydanie specjalne 21.45 Wybuchowa para (film) 0.00 Duże dzieci (film).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.20 Cyklosalon.tv 7.50 Ojciec w podróży 8.30 Autosalon.tv 9.35 Czechi i Słowacja mają talent 11.05 Mój mąż sobie z tym poradzi 12.25 Lato w Toskanii (film) 14.20 Dzień dobry TV (film) 16.30 Madla z cegielni (film) 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Czechi i Słowacja mają talent 21.50 Mroczny Kraj (s.) 23.10 Szczęki (film) 1.55 Tylko jeden (film).

NIEDZIELA 11 WRZEŚNIA

TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Złocenie dla pani na zamku (film) 7.50 Bielizna 8.10 Pieczenie na niedzielę 8.50 Lopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiektyw 11.00 F.L. Věk (s.) 12.00 Pytania Vaclava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Pierścien króla rzeka 14.05 Błękitna bajka (bajka) 15.10 Zimne serce (bajka) 16.25 Był sobie dom (s.) 17.30 Dynastia Nowaków (s.) 18.25 Co umiały nasze babcie 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Tło wydarzeń (s.) 21.25 168 godzin 22.00 Sprawy martwych kolegów (film) 23.30 Sprawy detektyw Murdocha (s.).

TVC 2
6.00 Ślady, fakty, tajemnice 6.25 JFK przywatnie 7.20 Starożytnie megapolis 8.15 Latarnie 8.25 Czechosłowacki tygodnik filmowy 8.40 Poszukiwania utraconego czasu 9.00 Hitler i jego krag zła 9.55 Wiadomości od Otakara Motjla 10.20 Budowa najbarziej luksusowego wycieczkownca na świecie 11.10 Nie poddawaj się 11.35 Nie poddawaj się 12.05 Przez ucho igielne 12.30 Słowo na niedzielę 12.35 Magazyn chrześcijański 13.05 Magazyn religijny 13.30 Po Czechach 13.40 Królestwo pustkowi 14.10 Na pływali z J. Strachem 14.35 Osiem dni, które stworzyły Rzym 15.25 Poszukiwacz przygód 15.50 Kolorowy świat 16.45 Znane i nieznane historie czeskich zamków 17.10 Czar tramwajów 18.00 Podróż po Damaszku 18.25 Południowe Włochy 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym (film) 20.00 Osiem dni, które stworzyły Rzym 20.55 Zaginione egipskie skarby 21.40 W obcym cie 22.25 Narodziny gwiazdy (film) 0.40 Łódź podwodna (film).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.45 Policja Modrava (s.) 10.55 Pościg 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Ubezpieczalnia Szczęście (s.) 13.45 Dr House (s.) 15.35 Zamienimy się znanymi 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Spece (s.) 22.30 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.25 Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.40 Poradnik domowy 10.30 Strażnik Teksasu (s.) 11.30 Rizzoli & Isles (s.) 12.30 Komisarz Rex (s.) 13.35 Agenci NCIS (s.) 14.40 Tak jest, szefie 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Pálava (s.) 21.30 Winogrodniczy (s.) 22.40 Na Pavlaska! 23.50 Tak jest, szefie!

WRZOS Kamieniarstwo
Piękne nagrobki - Wyjątkowa oferta

Siedziba firmy
Hażlach, ul. Cieszyńska 20b
tel. +48 33 856 73 77

Filia
Cisownica, ul. Ustrońska 156
(5 km od przejścia granicznego w Górnej Lesznej)

Informacje: Wędrynia nr 1044,
tel. +420 736 702 526

www.kamenictvi-wrzos.cz
tel. +48 606 452 479

Gr-114

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Głos GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEŠKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@gloslive • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@gloslive • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@gloslive • Łukasz Klimaniec, klimaniec@gloslive • Szymon Brandys, brandys@gloslive • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dąbkowski@gloslive • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@gloslive • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@gloslive • www.gloslive • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšánská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabp.prc@post.cz • Reklamacje: tel. 800 300 302 • Kolportaż: PMS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK CR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

MINISTERSTVO KULTURY

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

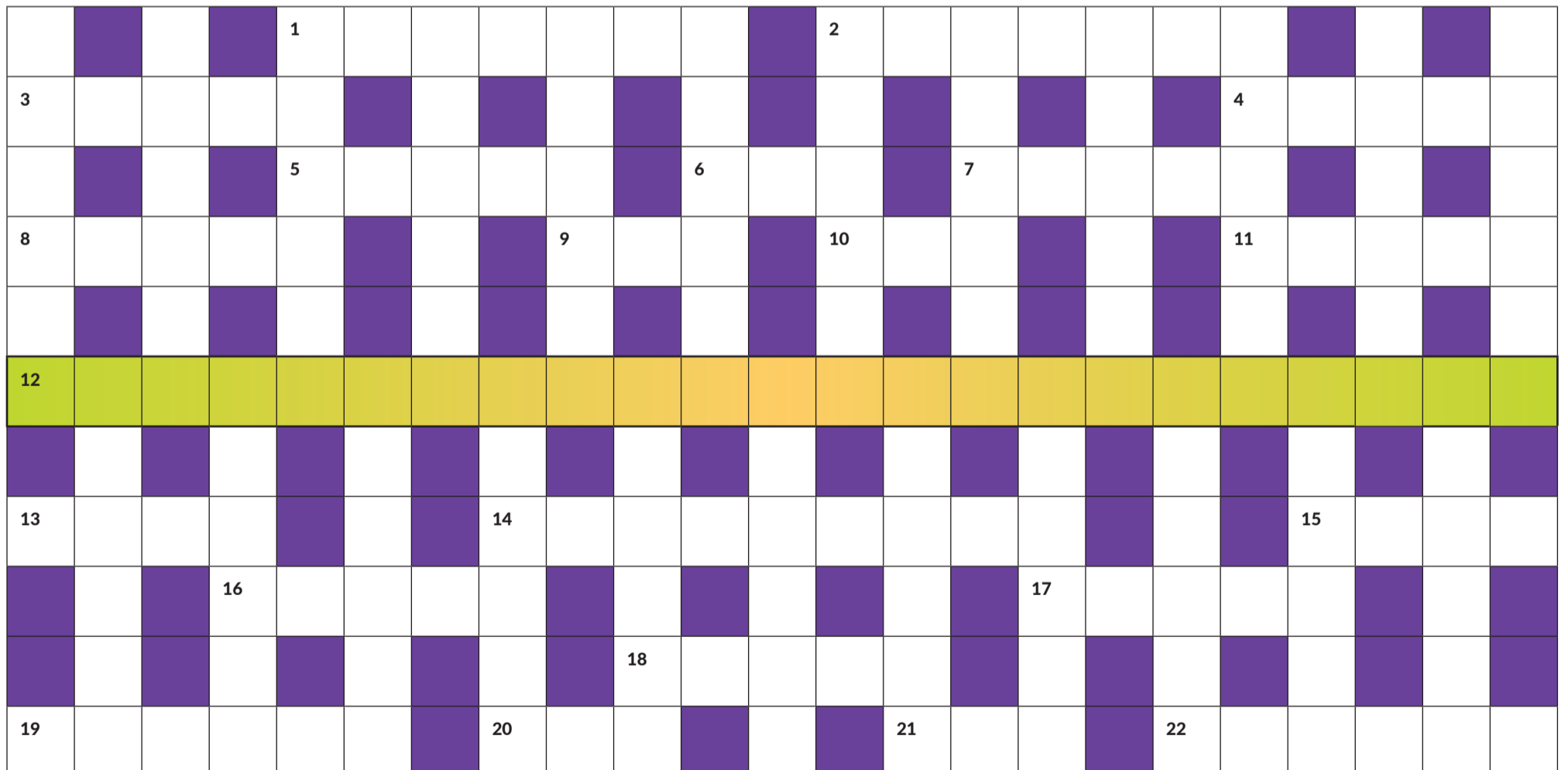
• Dziś ponawiamy zaproszenie na wycieczkę do malowniczych Gutów. Archiwalne zdjęcie przedstawia starą polską szkołę z dzwonnica. Pochodzi ona z publikacji „Beskydy, hory a lidé” Karola Kalety, wydawnictwo Wart.

Czekamy na współczesne ujęcia tego miejsca. Fotografie prosimy wysyłać na adres mailowy: dabkowski@glos.live lub info@glos.live.

Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem jest myśl, której autorem jest Stanisław Jerzy Lec, pseudonim literacki Stach, właściwie baron Stanisław Jerzy de Tusch-Letz (ur. 6 marca 1909 we Lwowie, zm. 7 maja 1966 w Warszawie) – polski poeta, satyryk, aforysta i tłumacz literatury niemieckiej. Autor m.in. „Myśli nieuczesanych”.

POZIOMO:

- cukierek jak owoc kolczastego krzewu lub dzielnica Wisły ze skocznią narciarską
- morska ryba drapieżna, z rodziny fląder, z rzędu płastug
- ciężarówka czeskiej produkcji
- klawisz akceptujący na klawiaturze komputera
- bywa obronny, bywa tektoniczny
- basen do remontu i budowy statków
- aktywność fizyczna, biegi, skoki, gimnastyka
- bohater komiksu Papcia Chmiela
- szary metal o symbolu Y

10. majonez, beszamel albo winegret

11. mieszkaniec Bukaresztu

12. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

13. miejsce pierwszego wygnania Napoleona I

14. kolor chabrowy, bławatkowy, szafirowy

15. lina do mocowania statków do innych jednostek pływających lub do nabrzeża

16. rodzaj nadwozia samochodu osobowego

17. zdolność odbioru dźwięków

18. wyżyna między Missouri i Arkansas w USA

19. pierwsza polska wytwórnia samolotów i szkoła pilotów (1910-12)

20. czynił swą powinność na szafocie

21. część obrazu na dalszym planie

22. małe księstwo w Pirenejach, graniczące z Francją i Hiszpanią.

PIONOWO:

ADIDAS, ALASKA, ANDREW, ATOMIC, BOISKO, BROKUŁ, BRONIA, HEKSAN, INSEKT, LASSIE, LEKCJE, MAUSER, NAKIEŁ, OCELOT, SENNIK, STATUA, STATYW, TETRIS, TUNDRA, YAKUZA, YELLOW, ZACHÓD, ZAMIAR.

Wyrazy trudne lub mniej znane: AWIATA, HALIBUT, OZARK, SEDAN

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 21 września. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 26 sierpnia otrzymuje **Krystyna Hampel z Olbrachcic**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 26 sierpnia: TWÓJ CHARAKTER JEST TWÓJ